

Primož Trubar

Muji lobi Kranjci inu Sloveni, pujte...

Primož Trubar v Derendingenu pri Tübingenu

Natu, vi, muji lobi Kranjci inu Sloveni, pujte le-te pejsni v cerkvi, doma inu na puli zastopnu iz srca, rezmislite, kaj vsaka beseda, nekar, kar ta viža ali oštima v sebi drži. Ne tulite, ne bledite nezastopnu, prez vere inu prez vse andohti koker ti farji, menihi inu nune ta latinski psalter le za v 10 trebuha. Perložite h tim besedom cilu srce, molite, prosite, hvalite prov Boga! Inu de po tih besedah, kir so v le-tih pejsnih, verujte, Bogu služite, vaš stan inu leben peljte inu držite.

(Iz de Ta celi katehismus... inu pejsni, 1574)

V matični Sloveniji pa tudi kjerkoli so po svetu raztreseni delci slovenske domačije, se letos Slovenci spominjammo moža, ki je slovensko besedo zapisal in jo prvi postavil v obliko tiskane knjige.

Primož Trubar je ime, ki ga pozna že vsak slovenski šolarček. To ime se nikoli ne bo pozabilo, dokler bo živila slovenska beseda in slovenska književnost.

Mi Slovenci, ki smo zapustili rodne kraje in iz raznih nagibov odšli v svet imamo vzrok, da še posebno cenimo Trubarja in njegovo delo, kajti v mnogočem so tudi okoliščine naše usode slične njegovim. Kajti tudi Trubar je, kot večina nas, zapustil svojo ljubljeno domovino radi tega, ker so njegovi pogledi na vrednote življenja bili drugačni od pogledov slojev, ki so takrat upravljalni s slovensko deželo. Kot samostojen mislec in idealist se Trubar ni vdal toku, ki bi mu nudil udobno in varno življenje med svojimi ljudmi. Nasprotno, vztrajal je pri svojih idealih in se tako odpovedal možnosti prislužiti si vplivno mesto v tedanji rimo-katoliški hierarhiji na Slovenskem. Pridružil se je z vsem svojim zanosom protestantskemu gibanju, ki je vneslo nov pristop k razumevanju krščanstva. Neustrašno je pričel izpovedovati svoje prepričanje, čeprav je vedel, da mu preti nevarnost. In tudi potem ko je moral v tujino ni pozabil svoje misije niti svo-

jega naroda. V težkih okoliščinah je tvegal svoja lastna sredstva, s katerimi je pričel širiti evangelizem med Slovenci. V tej svoji vnemi nam je Slovencem zapustil najlepše darilo: prvo slovensko knjigo.

Kot izseljenec je globoko ljubil svoj narod, svojo domovino in svojo slovensko pesem. V tem je bil sličen nam vsem izseljenim Slovencem. Kadarkoli mu je bila dana prilika se je vrnil domov, pa tudi če samo začasno. Živel je v tujini, a njegove misli, prav tako kot naše, so mu često romale tja med dolenske gricje, na tržaško primorje in pod gorenske vršace z željo storiti čim več za svoje "ljube Slovence" kot jih je tako često nazival v svojih knjigah. Prav radi tega lahko sklepamo, da je prav dejstvo, da je Trubar moral živeti v tujini, mnogo pripomoglo k temu, da smo Slovenci tako zdaj dobili svojo prvo knjigo.

THE YEAR OF PRIMOŽ TRUBAR

This year, 1986, is celebrated in Slovenia as the year of Primož Trubar – the man who gave Slovenians their first printed book.

On the 28th of June 1586, four hundred years ago, this modest and pious man, to whom we Slovenians owe so much, closed his eyes forever Far from his beloved home and people.

The era into which Primož Trubar was born, and in which he lived was experiencing great turmoil. The Renaissance had just opened the door into a new world. A world where the people started to question, to explore, to invent and to reform, in a way not known since the times of old Greek and Roman civilisations.

Thus the new trend in the field of arts and philosophy – Petrarcha, Cervantes, Erasmus of Rotterdam, Thomas Moore, Leonardo da Vinci and Michaelangelo; important new inventions – Gutenberg's printing press in 1445; new land discoveries – America in 1492 etc.

Middle Europe at this time was suffering under frequent turkish attacks (between 1469 and 1526 Slovenian provinces were plundered about fifty times). Peasants were pressed by feudal lords and often rebelled with horrible consequences (the great Slovenian uprising was in the year 1515). The deplored practices in the Roman Catholic hierarchy gave rise to a number of reformatory movements. The most formidable of these was the German protestant movement of Martin Luther who proclaimed 95 theses in 1517.

Into this world Primož Trubar was born in the year 1508, in the village Raščica in Dolenjska, Duchy of Carniola.

(Continued on page 9)

DEKLE SLOVENSKE SKUPNOSTI 1986/87

Suzie Mlinar potem ko je dobila vse regalije, ki pripadajo Dekletu slovenske skupnosti v Melbournu. Od leve na desno za njo pa stoe Mojca Težak in Tania Markič.

ENCIKLOPEDIJA AVSTRALIJE

V proslavo 200 letnice Avstralije pravljajo v Australian National Univerzity v Canberri Enciklopedijo avstralskega ljudstva.

Namen te enciklopedije naj bi bil poučiti javnost in izven Avstralije o kulturi, zgodovini in sestavi avstralskega ljudstva.

V ta namen bi rabili tudi čimveč fotografij, iz preteklosti Avstralije, pa tudi iz sedanjosti. Prav tako pa tudi fotografije raznih primernih dokumentov. Izdajatelji bi radi videli, da bi bil predstavljen vsak odtenek avstralskega življenja in prav tako tudi vsaka etnična skupina.

Za sedaj bi sestavljalci te enciklopedije potrebovali na vpogled samo še fotografije fotografij in se zanje priporočajo društvom, uredništvom in posameznikom.

Ta fotostat kopije, s priloženim podnaslovom, imenom lastnika fotografije in izvirom fotografije – se lahko pošljejo na Dr. Henry Frendo, Victorian Consultant, Encyclopedia of Australian People, Department of Politics La Trobe University, Bundoora, Vic. 3083, tel. 478 3122 (ext 2666) or to home address: 17 Hawtin Street, Templestowe, Vic. 3106, tel. 846 1443.

Številčno velikim narodom gre vse lažje. Tako tudi narodnostnim skupnostim v Avstraliji. Stevilnejši so njih pripadniki, bolj jih politiki upostevajo, lažje jim je zbrati denarna sredstva za svoje potrebe. Slovenci pa, na žalost spadamo med one po številu majhne, ki si morajo vsako stvar pridobiti le s trdim delom in požrtvovanostjo.

Tako je tudi pri sredstvih obvezanja. Težko nam jih je vzdrževati. Tako tudi VESTNIK. Če ga ne bi podpiralo S.D.M. in če ne bi vse delo, razen tiskarja bilo brezplačno, Slovenci v Avstraliji ne bi imeli svojih glasil.

Prisel je spet čas, ko je treba plačati anročnino. Večina naročnikov je vestna in nam jo redno nakaže, ostale pa prosimo, da jo čimprej poravnajo.

JOŽE URBANČIĆ

KAL-CABINETS

STROKOVNJAKI ZA:

kuhinjsko pohištvo – mizarsko opremo kopalnic, umivalnikov itd.–
vsakovrstne stenske omare in knjižne police.

SPECIALISTS FOR:

Kitchens – Vanity Units – Wardrobes – Book shelves

Če gradite novo ali pa obnavljate staro, obrnite se z zaupanjem na nas!
If you are building or renovating call on us with confidence!

15 COMMERCIAL DRIVE, THOMASTOWN, 3074

TRANSLATION

Za tiste, ki ob prihodu v Avstralijo ne obvladajo angleščine, ima department za Imigracijo in etnične zadeve že več let na razpolago prevajalno službo. Ako se po kaže izredna potreba, tam brezplačno prevedejo tudi uradne dokumente kot: rojstni list, poročni list, razna spričevala in dokumente o izobrazbi. Telefonske številke za prevajalno službo, katere naslov je: Director, Language Services Section, Department of Immigration and Ethnic Services, Belconnen, ACT, 2616, so v glavnih mestih: Canberra (062) 64 2718, Melbourne (03) 669 2052 in 669 2988, Sydney (02) 239 3087, Adelaide (08) 212 4411, Brisbane (07) 225 2517, Darwin (089) 81 4411, Hobart (002) 20 4087, Perth (09) 220 2311.

Vlada v NSW je ustanovila posebno komisijo, ki bi raziskala možnosti ustanovitve posebnega urada, ki naj bi urejeval in nadziral prevajalce in tolmače v tej državi.

VAŽNI RAZGOVORI

Sam federalni minister za Emigracijo in etnične zadeve je odšel na Filipine in se tam pogovarjal s tamošnjim prostočnim ministrom o zadevi o "filipinskih nevestah".

Oba ministra sta ugotovila, da so bile neke pomanjkljivosti in težave v nekaterih primerih teh nevest, a tudi, da je uradništvo v vseh primerih bilo v veliko pomoč. Potrebno pa bi bilo tudi, da bi neveste pred poroko bolj natančno spoznale svoje može.

POSEBNO NAKAZILO UNIVERZAM

Posebno podporo v višini 925.600 dolarjev bodo nakazali visokim šolam v Avstraliji z namenom, da omogočijo večji vpis študentom iz skupin, ko so domorodci, ženske in drugi.

Državna komisija za Višjo šolsko vzgojo (Commonwealth Tertiary Education Commission), ki upravlja ta program pa je namenila 1.1 milijona dolarjev za nadzorstvo in ocenitev uspešnosti tega programa.

Federalna vlada je odobrila 110.907 dolarjev denarne pomoči trideset sedmim etničnim skupinam, po programu Pomoč projektom naseljencev. V glavnem so tokrat dobile pomoč skupine, ki so nedavno pričele prihajati v Avstralijo. Tako je KHMER skupina dobila denar, da vzpostavi dobrodelno pisarno v Fairfieldu (Sydney), Melbourne Lifeline, da usposobi vietnamske tolmače in latinsko govoreče skupine v Adelaidi denar za pomoč novonaseljencem.

RESNA SMEŠNICA

Ko so v Sloveniji vprašali enega južnih bratov če je radio-aktivnen, je odgovoril: "Aktivan sem že od 41. leta, radio-bogme pa nisam še nikoli."

Telefon: 465 1786 (Bus.)
850 7226 (a.h.)

ZAVRNJENA PROŠNJA

Pred več leti je pater Bazilij iz Slovenskega verskega centra v Kew pričel nabirati sredstva, s katerimi bi se postavil dom za ostarele in onemogle Slovence. Vsa slovenska skupnost v Melbournu je velikodusno podprla to zbirko s popolnim zaupanjem v sposobnost in energijo patra, da bo ta projekt tudi izpeljal do zadovoljivega konca. Zato so naši ljudje tudi vedno radi posegli globoko v žep in se pravzaprav niso dosti spraševali o napredku projekta, saj so bili prepričani, da je celo izvedba v dobrih rokah.

In tako je tudi bilo. Patru in sodelavcem se je v nekaj letih posrečilo nabrati vrednost okoli pol milijona dolarjev.

Vse je teklo v redu, dokler ni sedaj prišel udarec s strani, od katere bi ga najmanj pričakovali. Od državne administracije. Ko je bila pod imenom Slovene Chaplaincy vložena na pristojne oblasti prošnja, naj bi se izdal "Certificate of Approval in Principle" – načelno dovoljenje, ki bi dalo projektiranemu "Domu ostarelih" uradno priznanje kot "Nursing home" in s tem tudi finančno pomoč za vsakega bodočega pacienta.

Pričakovati bi bilo, da bodo pristojni pozdravili napor naše slovenske skupnosti, ki je pripravljena sama pokriti vse stroške gradnje. Na naše presenečenje so napravili prav nasprotno. Odklonili so prošnjo.

Vzroki, ki so jih navedli za odklonitev v svojem dopisu 27. maja 1986 so za naše pojme povsem neutemeljeni. Tukajle navajamo največnejše, pa preselite sami njih upravičenost:

- Pomanjkanje dokazov o številu oseb, katere zadeva ta prošnja;

- ni gotovo, kakšno podporo bo prosilec dobil pri Slovencih, kajti ti so številčno majhni, razkropljeni in imajo tri družabne klube na nasprotnih si straneh Melbourna

- pomanjkanje dokazov o predvidenem številu pacientov za "Nursing home";

- izgleda, da bi se potom dogovorov z že obstoječimi "nursing homes" lahko zadostilo potrebi Slovencem.

Te zaključke pa utemeljujejo s sledеčim:

- "Sloveni so ena štirih različnih etničnih skupin, ki ji Australian Bureau of Statistics smatra kot jugoslovansko narodnost.

- Radi tega točni podatki o številu Slovencev v tej skupnosti niso na razpolago.

- Department of Immigration and Ethnic Affairs smatra, da so Slovenci, medtem ko imajo zaznavno svoj jezik, svoje kuhinjske in kulturne potrebe, zelo maloštevilna skupina.

- Potreba za namestitev v "nursing homes" bo upadala, ke so se Slovenci v glavnem priselili v Avstralijo takoj po drugi svetovni vojni."

Prav lahko bi objavili odgovor na vsako zgoraj navedenih točk, toda tega nam ni treba, saj ga vsak nas rojak tudi sam ve.

Lahko pa se iz vsega zopet prepričamo, da nam je, Slovencem, prav radi naše maloštevilnosti potrebna še večja povezanost, boljša organizacija in boljše poznavanje samih sebe. Potrebni so nam podatki o tem, koliko nas je, kakšna so starostna in druga sorazmerja v naši sredini. Skratka, nujen bi nam bil center, ki bi nam v slučaju potrebe dajal številčne podatke, s katerimi bi lahko potrdili naše zahteve. Samo tariati nam ne bo nič pomagalo. Zanesemo se lahko le na skupno delo in naše skupne napore. Vsako akcijo, ki bi bila v prid celo skupnosti pa bi morali, pričeti skupno v medsebojnem zaupanju in odkritorsčnosti. Če že hočemo delati za slovenstvo, je potrebno, da v prvi vrsti delamo za našo skupnost tukaj. Njene potrebe bi morale biti močnejše gonilo kot kakršnekoli zunanje silnice. Kajti močna slovenska skupnost v tem delu sveta bo sama po sebi pomoč slovenstvu povsod po svetu in tudoma.

Svet slovenskih organizacij Viktorije (dosedanji Koordinacijski odbor) je takoj, ko mu je bilo sporočeno o odklonitvi zgoraj navedene prošnje, ki jo je pater Bazilij v imenu Slovenic Catholic Chaplaincy, naslovil na Department of Community Services, pisal ministru na isti Department pismo. V njem je zanikal, da smo Slovenici v Melbournu, čeprav krajevno razkropljeni, trdno povezani. Zatrdil je, da že samo dejstvo, da je vsa naša skupnost nesčično podpirala zbirko za dom ostarelih, dokazuje potrebo takega doma.

ODOBRENE PROŠNJE

Zanimivo je, da smo samo nekaj tednov za tem, ko je bila odbita prošnja za slovenski "nursing home" prejeli pisimo, ki ga je g. Lewis Kent, federalni poslanec za okraj Hotham, sicer rodom iz Jugoslavije, poslal 26. junija 1986 v vedenost sredstvom obveščanja:

"Program za jugoslovanske upokojence".

Bata Kent, zvezni poslanec in predsednik Avstralsko-jugoslovansko dobrodelne skupnosti v Melbournu, je objavil, da je Ethnic Affairs Commission dodelila Jugoslav Welfare-ju denarne fonde za projekt, ki se nanaša na delo z ostareliimi osebami in upokojenci jugoslovanskega porekla.

Raziskavo o stanju naših upokojencev je jugoslav Welfare pričel že pred dobrim letom. Kmalu bo uradno objavljeno poročilo Radmila Barkovič, katera je dela na tem projektu Jugoslovanske dobrodelne skupnosti. V tem poročilu je ugotovljeno, da bo koncem tega stoletja 30% naših naseljencev staro preko 60 let, medtem ko bo ta številka za splošno prebivalstvo samo 13%, kakor je navedel g. Kent.

"Poročilo o potrebah starejših oseb jugoslovanskega porekla je odkrilo tudi

mnoge druge specifične probleme naših starejših ljudi," je rekel g. Kent.

"Takim potrebam doslej še nihče ni poskušal zadostiti in naša skupnost mora delati na tem, da se služba dostavljanja hrane (meals on wheels), kakor tudi druge službe za starele uvedejo po okusu in potrebah našega življa.

Upokojenski domovi so dosedaj služili izključno samo prebivalstvu Anglo-soškega porekla, medtem ko naseljenci, a posebno naši jugoslovani, niso od tega imenici.

Naš cilj je, da v bodoče vse to spremeni, tako, da se bodo tudi naši starejši naseljenci, ki so tu v Avstraliji poštenc in težko delali, lahko posluževale ustanov in služb za starejše ljudi in upokojence."

Jugoslovanska dobrodelna skupnost zato razpisuje natečaj za socialno ali dobrodelno delavko ali delavca, ki bi delal/a na programu za starele in vodila ta projekt v naslednjem letu dni. Za vse nadaljnje informacije se obrnite na Jugoslav Welfare v Melbournu, tel. 4192444.

(Yugoslav Welfare existira v Melbournu z veliko denarno pomočjo federalne vlade že nekaj let, ni nam pa poznano, koliko so v tem delovanju vključeni tudi Slovenci. Op. ur.).

Prav pred zaključkom te številke smo izvedeli, da je Avstralska vlada poklonila Jugoslav Welfare-ju v Melbournu kar 450.000 dolarjev, da si sezidajo zgradbo, kjer naj bi matere puščale svoje otroke v oskrbi v času ko gredo na delo..

Sicer je bilo zaprošeno samo za 335 tisoč dolarjev, toda vlada se je pokazala tokrat zelo radodarno.

Baje je tudi Makedonski skupnosti v Melbournu bilo odobreno par sto tisoč dolarjev, da si postavijo zgradbo v isti namen.

DRUŠTVENO ŽIVLJENJE

1986/87

SUZIE MLINAR

DEKLE

SLOVENSKE SKUPNOSTI

Udeleženke letošnjega natečaja za naslov Dekle Slovenske Skupnosti 1986/87 in Kraljico dobrodelnosti. Od leve proti desni so:

Maria VUČKO, osemnajstletna uslužbenka pri Medicare, doma iz Croydona ima rada glasbo in poezijo. Poleg nje stoji njen partner večera Michael Petruchelli.

Suzi MLINAR živi v Strathmore Hights. Stara je osemnajst let in poseča RMIT z namenom, da postane računovodkinja (Accountant). V prostem času se posveča aktivnostim v prasti naravi in telovadbi. Spremljal jo je Alan Rowley.

Moja TEŽAK je doma v Ivanhoe. Stara je šestnajst let inhodi v 5 razred srednje šole. V prostem času se zanima s telovadbo in plavanjem. Spremljevalec ta večer ji je bil James Otto.

Tanja MARKIČ je iz Ringwooda. Dopolnila je sedemnajst let in sedaj hodi v šolo za administracijo. Prosti čas si lajsa s šivanjem, telovadbo in plesom. Ta večer jo je spremljal Bruno Ivančič.

Irena LAVRIČ iz Thomastowna je stara devetnajst let. Zaposlena je kot uradnica v ANZ banki. V prostem času pa rada telovadi in šiva. Njen partner ta večer je bil Joe Curcio.

MED SLOVENSKIMI LOVCI VIKTORIJE

Nedelja zjutraj. Zopet je eden tistih melbournskih dnevov ko ne veš če bo ob desetih sijalo sonce ali bo lil dež.

Oblekel sem si zeleno lovsko obleko, ker se odpravljam v Geelong na tretje tekmovanje Slovenske lovske zveze v strelnjanju z zračno puško. Okrog osme ure zjutraj sta prišla pome brat Valter in priatelj Franc, da se skupaj odpeljemo proti Geelongu. Bolj ko smo se bližali Geelongu bolj je piskal veter. Ko smo izstopili iz toplega avtomobila nas je kar streslo tako mrzlo je bilo. Zato smo si takoj poiskali zavetja v nekdanji jedilnici taborišča za priseljence (Migrant Hostel).

Naj povem, da so si člani Slovenske lovske družine Geelong vzeli v najem za redno uporabo prostore v nekdanjem taborišču za priseljence v Geelongu. Zgradbo (barako) s polokroglo streho so si lepo preuredili v strelišče ter prostor za sestanke in celo malo kuhinjo s hladilnikom za okrepčila.

Moram priznati, da so se mi misli vrnilne na prve dni bivanja v Bonegilli leta 1956.

Zbralo se nas je okrog 60 strelcev iz Melbourne in Geelonga. Razen štirih strelskeh družin, članic Slovenske zveze, so se nam pridružili na povabilo tudi strelci hrvaškega društva "Matija Gubec" in medžimursku družtvu "Mura".

Celodnevno tekmovanje je potekalo v lepem prijateljskem in zelo discipliniranem vzdružju. Nivo tekem je bil na višku, saj je končni rezultat dneva pokazal le 10 točk razlike med najnižjim in najvišjim dosežkom za letni pokal Slovenske zveze.

Strelska družina Slovenske in ribiške družine S.D.M. je do sedaj na prvem mestu s 47 točkami prednosti, medtem ko je "Planica" odnesla prvo mesto dneva. Posebno so se ta dan pokazali mlajši strelci iz Geelonga in St. Albansa.

Ker se pokale za dnevna tekmovanja več ne podeljuje takoj po končanem tekmovanju, temveč šele na lovski veselici posameznega društva sem se z veselici udeležil veselice v soboto 5. julija v Geelongu, čeravon si sam nisem prislužil nobenega priznanja.

Z ženo sva prispevala v Geelong z majhno zamudo. Za to sta bila kar dva vzroka. Prvič nisem mogel žene spraviti iz hiše ob pravem času, drugi vzrok je bil pa ta, da skoraj nisem našel dvorane.

Povedali so mi namreč, da je na Ballarat Road. Pozabili pa so povedati, da je

TANIA MARKIČ

KRALJICA DOBRODELNOSTI

IZ TAJNIŠTVA SDM

Člane želimo opozoriti, da se v skladu s pravilom 6 "Pravil SDM" letna članarina plačuje v naprej. Torej člani, ki tega še niste storili, prosimo plačajte članarino za leto 1986/87!

Prisrčno vabljeni vsi člani in prijatelji na BALINARSKI PLES, ki bo 9. avgusta.

Vljudno vabljeni na LETNO SKUPŠČINO, ki bo 3. avgusta v društveni dvorani s pričetkom ob 2. uri popoldne.

SPREMENILI smo dan praznovanja DAN OČETOV, ki bo 14. septembra, in ne 7. kakor je navedeno na seznamu zabav društvenega koledarja.

FROM S.D.M. YOUTH SECTION

ROCK NIGHT

Just a few words to thank the Eltham Youth for participating in our Rock Night.

Rock Band "After Hours" entertained us on the night and played a variety of music for us.

The night was thoroughly enjoyed by all the youth although we hoped to see more of them, especially the younger ones. Hopefully we will see more of you next time.

ELTHAM SNOW TRIP

We still have a few seats left for the Eltham Week-end snow trip to Mt. Buller.

The bus will be leaving at 6 p.m. Friday night 22nd of August and returning on the night of the 24th. Remember there is no age restrictions, young and old are welcome to come. Cost will be 130 dollars for members and 135 dollars for non-members. For further details and bookings phone Zlatko Fekonja on 435-9673 after hours or Elvis Tomšič on 480-1122 during the day.

Zlatko Fekonja

NA PIKNIKU V ŠKOFJI LOKI

Letos, 6. julija so v Škofji Loki imeli že 31. letni izseljenski piknik. Kot poročajo število udeležencev ni bilo tako veliko kot prejšnja leta. Vzrok temu je menda ta, da je letos na splošno zelo malo turistov iz Zedinjenih držav Amerike. Bilo pa je radi tega zelo vpadljivo število rojakov iz Avstralije.

Kot običajno so po otvoritvenih govorih uradnih predstavnikov, kot predsednika občinske skupščine Jože Albrehta in predsednika SIM g. Matjaža Jan-

čarja, sledili nagovori raznih izseljencev.

Od poznanih iz Avstralije so pozdravili navzoče tudi g. Ivo Širca, predsednik Slovenske zveze v Geelongu, Franc Iskra, predsednik "Jadrana" in Jože Žohar iz Sydneya, ki je predstavljal Slovensko Avstralski literarno-umetniški krožek.

Stojnice so kot vsako leto tudi tokrat nudile mnogo ukusne jedače in pičače pa tudi raznega kiča se ni manjkalo.

Stanko Prosenak

V 60 letu starosti je nenadoma preminul Ivan Mesar doma iz Št. Janža na Dolenjskem. Vzrok smrti je bila srčna kap.

Pokopali so ga v ponedeljek 7. julija na pokopališču v Keiloru. Za njim žalujejo sin John, hčerka Magda poročena Hibernik, zet Darko in vnuka Andrej in Jernej.

V New South Walesu so se v zadnjih mesecih za vedno poslovili od sledečih rojakov:

Franc Zagorc, rojen 5. decembra 1934 v Ravnh nad Litijo; umrl 6. marca 1986.

Rudi Podbevsek je umrl 11. aprila v bolnišnici v Wollongongu. Rojen je bil 18. decembra 1927 v Restanju. Rudi je bil ustanovitelj balinarskega kluba v Oak Flats. Lansko leto pa je bil podpredsednik slovenskega kluba v "Planica" Wollongong.

Franc Terlikar, rojen 2. maja 1915 v Burjani pri Kobaridu. Umrl pa je 19. maja v bolnišnici v Auburnu. Započa ženo Ido ter dva sinova, od katerih Mario živi v Melbournu.

Aleksander-Sašo Orehov, je bil rojen 27. septembra 1933 v Ljubljani, umrl pa je 20. maja 1986 za posledicami srčne krize. Pokojnik je bil stric naše sodelavke Danice Petrič, kateri tem potom vsi poznanci in sodelavci izrekamo iskreno zahvalje.

Naš rojak Franci Rayk je postal osebnost v avstralski lahko atletiki. Ima namreč rekord v metanju kopja in sicer ga je zalučal 64.36 m delač.

GLAS IZ TRSTA

Iz Trsta sem prejela pismo stare prijateljice, ki se glasi: "Čestitam vam Slovencem v Avstraliji, posebno g. White, ki je začela z akcijo - pomoč otroški kliniki v Ljubljano. Res dobro delo. Lahko smo ponosni Slovenci na naše dobre slovenske zdravnike. Iz Trsta mnogo naših ljudi in tujih isče in najde pomoč v Ljubljani." Piše tudi: "Čestitam tudi tebi, ki imaš nečaka zdravnika, ljudje ga imajo radi. Kdo bi si mislil, da bo sin tvoje sestre Eme zdravnik - katerega je rodila pri 45 letih. Da, res je zdravnik Darko Žiberna, ponosni smo nanj. Le podprite akcijo, za nabavo tako važnih aparatov za zdravljenje otrok naših bratov in sestra!"

V upanju, da boste našli mali prostorček v Vestniku za objavo teh vrstic, vas prisrčno pozdravlja

Marcela Bole

SVOBODNI RAZGOVORI

Junijska številka "Svobodni razgovori" trimesečne revije, je prav tako zanimiva kot vse dosedanje. Rojaku, ki ga zanima, kar se ustvarja na literarnem polju v Avstraliji prav gotovo prinese nekaj uric zanimivega čitanja. Poleg literarne dejavnosti pa prinaša tudi zanimive ponatise člankov iz raznih virov doma in v tujini.

Seveda niso pozabili na letosnji jubilej Primoža Trubarja in o njem prinašajo razpravo, ki jo je napisal Boris Petermu pod naslovom "Temeljni pomen slovenske reformacije". Iz "Dela" ponatisnjen članek Matjaža Kmeclja "O slovenski prihodnosti in kulturi" razpravlja o bodočnosti slovenskega kulturnega ustvarjanja v luči izhodiščne seje CK ZKS in zmogljivosti slovenskega naroda radi njegove maloštevilčnosti.

Zelo zanimiv in tudi za mnoge zelo razsvetljajoč je članek Marjana Tavčarja "Deset (po) misli o skupnem slovenskem kulturnem prostoru", ponatisnjen iz "Naših razgledov".

Naš pokojni in nepozabni sodelavec tudi v Sydneu ne bo še dolgo pozabljen. Tamošnje slovensko versko središče v Merrylandsu se ga bo lepo spomnilo na ta način, da bo posvetilo svojo letošnjo likovno razstavo njegovemu spominu. Razstavo bodo odprli 30. novembra in k sodelovanju so vabljeni umetniki širom Avstralije.

Božo Lončar je imel levji delež pri vseh dosedanjih likovnih razstavah po Avstraliji, počenši s prve "Vestnikove" pa do lanskoletne razstave slovenskih grafikov.

Slovenski radijski program na 4 EB ima svojo uro vsako sredo in soboto zvezcer. Napovedovalci pa se izmenjujejo. V sredah vodijo program Edi in Štefka Andlovec ter Albin Orel. Ob sobotah pa se vrstijo Anica in Mirko Cuderman, Janez Picelj, Anka Brožič in Maria Andreis, Andreja Skubic in David Zupanc.

Zgodilo se je tu v Melbournu, pa smo zvedeli šele iz pisana v "Nedeljskem".

Minka Iglič, nekdanja delavka v ljubljanski tobačni tovarni je prišla pred časom na obisk v Melbourne k svojemu bratu. Kaj malo si je predstavljala, da se bo vrnila domov milijonarka. Sreča se ji je nasmehnila preko Loto, kjer je zadela 3 milijone dollarjev.

Sedaj se je vrnila v Slovenijo, a že drugo leto se namerava s svojim bratom, ki je dosedaj živel doma kmetiji, za stalno preseliti v Avstralijo.

Med slovenskimi glasbeniki, ki so si napravili ime v širokem svetu je tudi Marian Drago Sijanec, ki živi in dela v Argentini. Ob priliki 50-letnice odkar je prvič vzel v roke dirigentsko palico, je eden najbolj poznanih dnevnikov v Buenos Airesu "La Prensa" prinesel njegovo fotografijo in daljši članek.

Mario Drago Sijanec je postal leta 1935 dirigent Radio orkestra Ljubljana. Dirigiral je potem tudi v Ljubljanski filharmoniji, kateri je Beethoven posvetil svojo Pastoralno simfonijo.

V Argentini je postal direktor orkestra Teatro Argentina v La Plata in je na tem mestu že 32. let. Pozneje je tudi postal direktor Filharmoničnega orkestra v Buenos Airesu ter često dirigiral tudi v svetovno poznanem gledališču Teatra Colon.

Leta 1954 je ustanovil prvo katedro za dirigiranje v Južni Ameriki ter orkestra za Radio v pokrajini Buenos Airesa in za Univerzo La Plata.

Poznan je tudi v Evropi in je nosilec Mozartovega odličja, ki je najvišje evropsko glasbeno priznanje.

Kdo bi mislil, da je inženir tudi tak ljubitelj jezikoslovja. Njegova teorija o postanku in razvoju slovenskega jezika da mnogo misliti in je tudi zelo prepričujoča.

Še in še je zanimivega in lepega v tej številki, poleg proze in poezije, katero so prispevali stalni sodelavci kot Daniela Hliš-thivion, Bert Pribac, Jože Žohar, Pavla Gruden, Cilka Žagar, Caroline Tomažič, Brigitte Žigon in drugi.

Naslov za naročilo revije je: Mrs. Pavla Gruden, 8/39 Robin Place, Ingleburn, NSW, 2565.

VODORAVNO: 1. ribiška priprava, 6. vozel v lesu, 7. morska ptica, 9. mesto na Koroškem, 12. marec, 13. jedilna goba 16. vrsta muhe, 17. kraj ob Savi...

NAVPIČNO: 2. zdravilna rastlina, 3. odtočni kanal, 4. nit, 5. velik čoln, 8. zdravilni grm, 10. porcija jela, 11. valuta, 13. glasbeni znak, 14. pokopališče v Ljubljani.

DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO?

Na pragu domovine, v središču stare Gorice na lepem drevoredu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu: 75 sob s kopalnico, telefonom, radijskim sprejemnikom, barvno televizijo, mini-barom, klimatizacijo. Najmodernejsi komfort po zelo ugodnih cenah: enoposteljna soba 43.00 AUS dolarjev, dvoposteljna soba 56.00 AUS dolarjev. Cenjenim gostom so na razpolago hale, konferenčna dvorana, parkirni prostor in hotelska restavracija v začasno ločenem poslovanju.

V PALACE HOTELU bo poskrbljeno za vaše čimprisetnejše počutje, dobrodošlico pa vam bo osebno izrekel rojak VINKO LEVSTIK

PALACE Hotel
VAŠ HOTEL !!!
34170 GORIZIA—GORICA, Corso Italia 63, (ITALY)

DOBRODOŠLI!

BOGATA ŽETEV ŠKOLJK

V majski številki Vestnika smo pisali o "konjičku", ki ga imata Rudi Kalec, sedanji predsednik kluba "Snežnik" v Albany-Wodonga in njegova soprga Marija: Zbiranje kamnov za poliranje in pa morskih školjk. Tukaj na fotografiji ga vidimo ko na enem njihovih potovanj po severo-zapadni Avstraliji zadovoljen sedi za svojim bogatim plenom, ki sta ga nabrala ob morski obali oceana.

KOT NAS NE BI BILO

"Teleks" je objavil dolgo ilustrirano reportažo o zmagi ing. Dusana Mravljetu na 1006 km dolgem teku od Sydneya do Melbourn. Mogoče bo naše bralce zanimalo kako je opisan sprejem na cilju:

"Na cilj, kjer ga je pričakala množica navdusenih spremljevalcev tekme, je prišel okrog pol noči dne 8. maja. Za dobrih tisoč kilometrov je potreboval šest dni in pol — kar pomeni, da bi prišel v dobrih treh dneh iz Ljubljane v Beograd. Kljub pozni večerni uri je bilo tam slavje — in Dušanu seveda ni prišlo na misel, da bi šel spat, čeprav so mu rezervirali v mestu sobo v najboljšem hotelu, "kjer je bilo vse kot v sanjah".

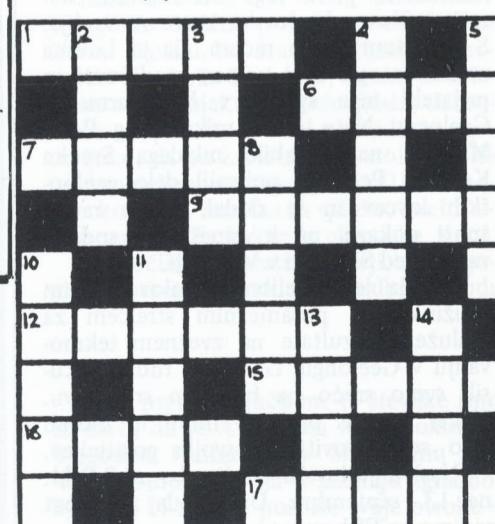
Med proslavljanjem, ko je steklo že precej viskija in piva, je prišel k Mravljetu prometni policaj, ki je spremljal tekmo, omenil, da ga je med tekom vseskozi opazoval, kako piye pivo, in ga pozval, naj opravi alkotest. Sprva je kazalo, da misli policaj resno, ker se je držal na moč službeno, toda ko je balonček precej zelenel, so vsi okrog planili v smeh, ker je bila to dobra šala."

To je vse o sprejemu. Da pa je bila pri sprejemu navzoča tudi množica tukajšnjih Slovencev pa nobene besede.

ZA BISTRE GLAVE

(stev 15)

Sestavlil S.P.

A BOOK ON THE MIGRANT EXPERIENCE

For anyone who is interested in reading about the history of mass European migration to Australia after the Second world war and general immigration till the present day should try to obtain a copy of OLD WORLDS AND NEW AUSTRALIA by Janis Wilton and Richard Bosworth (Penguin Books, 1984, Reprint 1985, Paperback).

This book should be readily available in most bookshops and it provides a concise history of the migration programme initiated in 1949 and which has continued to the present time. The book also offers a very informative sociological and anthropological study of migrants and their contribution to Australian society.

Some of the more specific topics that are dealt with include: Australia's immigration policy between the years 1949-1983, Migrants in the workforce, The experience of being a post-war 'Reffo', Cultural traditions and contributions, and personal recollections from a variety of individuals. In addition to this there is an interesting section outlining immigrants and politics particularly continued affiliation with the political structures of the homeland.

The range of nationalities covered in the book are widespread and are in no way confined to the dominant ethnic groups like the Greeks, Italians and Vietnamese. Yugoslavia and 'Yugoslavians' are discussed but the authors do not reveal any naivety in assuming that all 'Yugoslavs' constitute one homogeneous group. References can be found on the Croatian, Serbian, Macedonian and Slovenian minority groups living in Australia. There are in fact some significant references to well-known Slo-

venian personalities who have made some contribution to their adopted homeland. These include: Misha Lajovic, Ivan Kobal and Stanislav Rapotec.

"Old worlds and New Australia" is overall quite detailed and some people might find the language somewhat difficult. Nevertheless the book has been written in such a way as to provide the reader with a clear understanding of the migrant experience in this country and how Australian society has changed as a result of immigration.

THE BAPTISM ON THE SAVICA A Tale in Verse

The translation of this major work written by the most known slovenian poet Dr. France Prešeren, has been published in 1/2 (1985) edition of The Slovene Studies, a Journal of the Society for Slovene Studies, Ohio.

This translation was done by Henry R. Cooper Jr., on the occasion of the 150th Anniversary of the death of Matija Čop, who was one of the best friends and literary mentor of Dr. Prešeren. The translator dedicated his translation to the memory of Profesor Anton Slodnjak.

Here is the introductory sonnet:

To you, dear ashes of a friend who sleeps
In a too early grave, I give this song.
In parting from him it has been a balm,
A tonic for bygone, wounded love.

Proclaim the passing of the world's sweet ties,
How small the number of our happy days,
That only he, like Bogomila thrives,
Whose heart awaits its joy beyond the grave.

I've buried all my highest-flying thoughts
And all the pains of unfulfilled desires,
Like Črtomir all hope of earthly joy;

Bright day, dull day, they both become our nights,
And riven hearts which suffer joy and pain
Will calm find in the deepness of the grave.

POTOVALNI URAD

CONCEPT TOURS

SHOP 1/23 PINWOOD SHOPPING CENTRE
MT. WAVERLEY

tel. 233-8138 ali 233-3183

PO UGODNIH POGOJIH VAM NUDIMO VSE VRSTE USLUG V ZVEZI Z VAŠIM POTOVANJEM !

- AVIONSKE KARTE ZA POTOVANJA PO SVETU IN V AVSTRALIJI
- UREJUJEMO VIZE IN DRUGE POTNE DOKUMENTE
- SVETUJEMO NAJUGODNEJŠE VARIANTE POTOVANJA V SKLADU Z VAŠIMI ŽELJAMI

OBIŠČITE NAS V NAŠEM URADU ALI NAS POKLIČITE PO TELEFONU -

- POSTREŽENI BOSTE V SLOVENSKEM JEZIKU !

TEL. 233-8138 ali 233-3183

TONKA GABROVŠEK

Za znižanje davka v prihodnjem finančnem letu na določene stroške v zvezi z vašim delom,

si priskrbite te knjižice zdaj.

Od 1. julija 1986 morajo imeti vsi uslužbenci in samostojni podjetniki, ki bi radi upravičili znižanje davka za več kot 300 dolarjev na račun: potnih stroškov, avtomobilov, orodja, oblek in drugih stroškov povezanih z njihovim delom, potrdila v dokaz za tako upravičenost.

Kdor ne bo imel potrebnih dokumentov, ne bo

upravičen zmanjšanja davka.

Da se seznanite z dejstvi kaj morate napraviti, dvignite knjižice s podatki pri vaši najbližji pošti ali na davčnem uradu.

Lahko pa tudi telefonirate in knjižice vam bomo poslali mi. Telefonske številke so:

Victoria - 008 136134 brezplačno ali 7972222 za lokalne klice v Melbournu.

Sydney - 008 422688, Parramatta 008 424676 brezplačno ali 6350311 za lokalne klice v Parramatti.

ACT - 643759 ali 643675.

Queensland - 008 112466 brezplačno ali 2225419 za lokalne klice v Brisbanu.

South Australia in Northern Territory 008 888477, 888496 brezplačno ali 502333 za lokalne klice v Adelaide.

Tasmania - 008 001111 brezplačno ali 205355, 204686 za lokalne klice v Hobartu.

Western Australia - 008 112466 brezplačno ali 3263564 za lokalne klice v Perthu.

Priporočamo vam, da davčne obračune skrbno hranite.

SUB9.204.66.SLO

MLADINA V SLOVENIJI NEMIRNA

NAPREDNI V POGLEDIH

Slovenska mladina v domovini v mejah možnosti postavlja svoje zahteve, ki dostikrat ne sovpadajo s pogledi mladine iz drugih republik Jugoslavije.

Svoje ideje predstavlja na več načinov. Najvplivnejši, čeprav v mnogočem okrnjen, način naj bi bil preko svoje uradne organizacije Zveze socialistične mladine Jugoslavije. Ker pa je ta podrejena gotovim normam, s nastala tudi vzporedna, neodvisna gibanja, ki se osredotočajo na določene točke, kot na primer: onesnaževanje človekovega okolja, protiatomska oboroževanje, enakopravnost žena in druge.

Navzlic dejству, da se ZSMS drži v okviru uradne politične linije, pa le tu in tam postavlja razmeroma hrabre zahteve. Tako je na svojem kongresu v Krškem, ki je bil 6. aprila letos, prinesla na javno številne predloge od katerih naj omenimo le:

KAJ HOČEJO TI SLOVENCI !

Sredi junija se je v Beogradu vršil kongres Zveze socialistične mladine Jugoslavije, kjer pa so bili nekateri predlogi slovenskih delegatov zelo nepričazno sprejeti.

Tako je naprimer prišlo do polemik, ki so na splošno obsojale "kleronacionalizem", a postale prav žolčne, ko se je razpravljalo vprašanje ali so mladi verniki lahko v mladinski organizaciji ali ne. Pa poglejmo, kako poroča o teh razpravah Ljubljansko "Delo" na 14. junija letos:

"To razjasnjevanje je sprožil ogorčen protest delegata iz BiH nad odhodom nekaj sto mladih z družbenimi (!) avtobusi v Vatikan. Pokazalo se je, da nekateri delegati menijo, da verniki ne spadajo v mladinsko organizacijo, ki naj bi bila predvsem organizacija pomladka zveze komunistov, medtem ko so drugi (med njimi je bilo največ delegatov iz Slovenije) opozarjali, da se je zveza socialistične mladine že opredelila in da je to zapisala tudi v statutu kot frontna organizacija mlade generacije in da je ustavna pravica vsakega človeka odločiti se za lastno veroizpoved."

Ko so govorili o idejnopolitičnem usposabljanju mladih, so delegati poudarili, da ne bi smeli enačiti tega izobraževanja z marksističnim izobraževanjem, ker to ni eno in isto.

Peticija, namenjena zvezni konferenci ZSMJ, ki so jo podpisali študenti in študentke ljubljanske univerze ter mladinci in mladinke Ljubljane, je v komisiji za razvoj ZSMJ kot fronte socialistično opredeljene mlade generacije povzročila največ polemik. Peticijo je prebrala slovenska delegatka Jasmin Držanič, mladi pa se v njej zavzemajo za drugačen način proslave dneva mladosti na zvezni ravni. Predvsem naj bi ukinili maratonsko pot štafete mladosti in "množično telovadbo na stadionu JLA". Svoje zahteve so argumentirali s tem, da je v Jugoslaviji več kot milijon nezaposlenih, med njimi je večina mladih, za omenjene rituale pa porabljamno ogromno denarja. Za podpisnike peti-

- ukinitev smrtne kazne in črtanje odstavka v členu 133 Kazenskega zakonika, ki določa kazen za tistega "kdo s hudobnim namenom in neresnično prikazuje družbene in politične razmere v državi."

- Predlog za civilno služenje vojaškega roka,

- legaliziranje stavk brez posledic za stavkajoče,

- da se kmetijstvu prizna kar mu pričada in da se izenači socialni in ekonomski položaj kmeta s statusom delavca,

- da se uvedejo neposredne volitve na višjih političnih nivojih,

- da se omogoči dostopnost zgodovinskih virov polpretekle dobe v prizadevanju za čim celovitejšim njenim osvetljevanjem,

- ukinitev ponavljajočih se kazni za tiste, ki so obsojeni zaradi odklonitve služenja vojaškega roka na podlagi "ugovor na vesti".

RESNICO IŠČEJO

Mlade generacije v Sloveniji vedno bolj zahtevajo, da bi se čim bolj raziskala dejstva okoli najbolj tragičnih dogodkov v zgodovini našega naroda, kako in zakaj je prišlo do bratomornega boja.

Ta boj med vojno in procesi ter likvidacije po vojni, ko je sistem kominforma krojil slovensko usodo, se sedaj vedno bolj postavlja pod povečevalno steklo. Dahauski procesi, katerih žrtve so bile dokončno rehabilitirane (čeprav je mrtvih žrtv nemogoče vrniti življenje, živim pa ne zbrisati prestanega trpljenja) – so pripeljali, posebno mlade do tega, da so se pričeli javno spraševati, če tudi druge obtožbe in trditve iz tega časa niso bile na isti meri verodostojnosti in pravice, kot so bile one na dahauskih procesih.

Zelo značilno je v tem pogledu pisane je v ljubljanski "Mladini" v PP Golobnjak 007, ki se nanaša na članek v oktobrski številki lanskoga leta in se dotika tudi množičnega obračunavanja z vrnjenimi protikomunisti v juniju pred enainštiridesetimi leti.

V slednjem je nekaj izvlečkov iz članka "Zakaj Crtomir?"

"V letosnjem 35. številki Mladine (25.10. 1985) je v uvodniku njen odgovorni urednik Miha Kovač omenil "pokol domobranov na Kočevskem Rogu". Že nekaj zadnjih let se na Slovenskem vrtimo okoli tega vprašanja, kot mačka okoli vrele kaše. Menda je jasno zakaj?! To so za naš narod tragične stvari, zato navedimo nekaj podatkov. O tem, da se je na Slovenskem med okupacijo odigrala hkrati z NOB tudi državljska, bratomorna vojna, ni nobenega dvoma. Z vsestransko analizo takratnih procesov bo potrebno ugotoviti vzroke za takšno tragično dogajanje ..."

Kaj se je dogajalo med in po obleganju Grčaric (8. do 10. septembra 43) in Turjaka (9. do 21. sept. 43). Ali je bilo takrat usmrčenih "le" 16 kolaboracionistov, obsojenih na Kočevskem procesu (9. do 11. okt. 43), ali ...

Naj se še dotaknem problematike "pokola domobranov na Kočevskem Rogu". Bratomorna vojna se je na Slovenskem nadaljevala še po uradnem podpisu miru. Milo rečeno ironično je, da se je prav nekaj majskih in junijskih tednov 1945 – že v miru – "odigralo veliki finale" v medsebojnem bratomornem obračunu ... Konec aprila ter prve dni maja 1945 je večina, ki je bila na "drugi strani", začela množično kalvarijo pred zmagajočimi partizanskimi enotami. Množice so se zgrinjale na Koroško. Usoda DISPLACED PERSON, razdeljenih oseb se je začela. Sprva so bili nastanjeni v več begunskeh taboriščih, kot sta na primer Špital ter Vetrinj, ki je blizu Celovca, in prav iz Vetrinja so zadnje dni maja Angleži začeli predajati begunce, predvsem vojake, partizanskim četam in začela se je za tisoče usodna kalvarija nazaj v Slovenijo, "domovino". Transporti živinskih vagonov, natpanih z begunci, so potekali v dveh smereh: na Podrošico ter preko Jesenic proti Kočevskemu Rogu in v Pliberk, od tam pa proti Teharjem pri Celju. Cilj onih iz Podrošice so bila množična grobišča v Kočevskem Rogu, Poljanski dolini in Podutiku pri Ljubljani; iz Pliberka pa so jih vozili na moršča po teharskih gozdovih pri Celju in v jamo okoli Hrastnika in Trbovelj.

Kongres je, kot pravi poročilo v "Dnevniku" le dosegel visoko stopnjo enotnosti, čeprav nobeden od problematičnih slovenskih predlogov ni bil sprejet. Toda že takoj po koncu se je zataknilo. Na prvi volilno-konstituitni seji niso izvolili predsedstva, ker na tej seji ni bilo prisotno zadostno število delegatov in ker kandidati za predsednike niso bili predlagani po predpisih statutov.

PA ŽRTVE?

Velike. Govori se, da lahko zaenkrat slovenska politična emigracija dokaže smrt 15000 (petnajst tisoč) slovenskih kolaboracionistov. Zgoraj so našteta predvsem večja moršča, medtem ko eksistira tudi veliko "manjših", lokalnih.

Na žalost se o teh zadevah sme podrobneje pisati zaenkrat le v tujini, tam je tudi večina literature, povečini spominske (pričevanje). Če si hoče Slovenec tostran MEJA priklicati zgoraj omenjene zgodovinske fakte, mora iti najmanj v Celovec, kajti tam je literatura (podatki) dostopna. Kar se tiče CARINE, je početje seveda tvegano. Gospodarji nad resnicami ne neizprosni. OB-MEJENOST navzoča.

Okupacija je bila velika priložnost, veliko hrepeneje in velika tragika. Sfantazirani kler ter oblasti navajena buržoazija na eni strani ter militantni komunizem na drugi, sta udarila drug po drugem. Letele so seveda v večini nedolžne, zavedne glave. Usoda vseh vojn. Z zgodovinopisjem pa je pač tako, pišejo ga zmagovalci, tisti, ki so trenutno na oblasti. Ene stvari se potencirajo, druge zamolčujejo. Ali pa, ko je popisano vse "najboljše", "svetlo" in je navsezadnje vse nerazumno preveč svetlo, je na vrsti še tisto bolj in zelo "temno". In tega se je nabralo. Preteklih 40 let ima pisanje o okupaciji svoje značilnosti, danes spet svoje. Pa prihodnost? Ta je že začela trajati. Mladi pač hočemo razumeti tale svet v stransko, neparadno, barvno...

Z sovraštvom naših očetov moramo končati, saj je čas že marsikaj povozil, to sovraštvu pa ne sme postati, kar v veliki meri že je, permanentno. Vedno je tu prisotno eksistenčno vprašanje, kaj pa če se časi povrnejo?! Ali bomo spet začeli s Turjaki pa Kočevskim Rogom, Teharjami, Golimi otoki, zmontiranimi sodnimi (dachauskimi) procesi etc. Ali nas peloponeške in vse ostale bratomorne vojne ter vse ostale bratomorne vojne res niso izčile čisto nič?! Kje je, kar se tega tiče, naš izobraževalni sistem? Kaj sme in kaj mora? Ali mora vsaka generacija imeti svojo vojno?

Svoje korenine moramo razkriti in raziskati, da bomo razumeli dogajanja, procese tukaj in zdaj ter perspektive, ki jih lahko in hočemo pričakovati.

Pravimo, da se učimo na napakah – in prav ob tem je, na žalost, zgodovina učiteljica življenja ...

Kar pa se tiče bratomorne vojne, Turjaka in Kočevskega Roga, pa mora vendarle ne velja pozabiti (kljub odpisu do lakirane in poenostavljene "zgodovine" NOB, s katero nas bašejo ves čas šolanja) tudi na Svetega Urha, črno roko, strešanje talcev ipd., sicer nas peloponeške in podobne vojne resnično res ne bodo naučile ničesar."

BODO PODPRLI STREMLJENJA SLOVENSKE MLADINE ?

PREDSEDSTVO CK ZKS (od leve): Slavko Soršak, Matjaž Kmecl, Rafael Razpet, Milan Kučan, Emil Štern, Tina Tomlje, Andrej Marinc, Iztok Winkler, Ivan Dolničar, Vlado Klemenčič, Ciril Ribičič, Miloš Prosenc, Jože Smole. (Foto: Joco Žnidarič)

URBAN ELECTRICS

za vsa električna dela privatne ali industrijske vrste
popravila in instalacije

Lastnik: JACK URBANČIČ
'A' Grade Electrical Contractor

2 Adair Crt.
WANTIRNA, Vic., 3152

Tel. 221 8139

Novi davčni obrazec 'S'

Novi, lažje razumljiv davčni obrazec 'S' z navodili.

Davčni obrazec 'S' je letos drugačen.

Napisan je v bolj preprosti angleščini, v obliki vprašanj in odgovorov in zato bolj razumljiv.

Na novem obrazcu je več prostora za vaše odgovore.

Novi obrazec 'S' ima več strani, pa ne zato, ker bi od vas zahtevali več podatkov. Nudimo vam le več prostora za vaše odgovore.

Edini dodaten podatek, ki ga želimo od vas, je vaša telefonska številka, na kateri boste dosegljivi

čez dan. Tako bomo z vami hitreje razčistili morebitna vprašanja.

Sledite oštrevljenim vprašanjem. Ob vsakem vprašanju imate pojasnilo, ki vam bo pomagalo odgovoriti na vprašanje.

Vaš davčni vodič.

Tudi navodila za izpolnjevanje davčnega obrazca 'S' so bila ponovno sestavljena.

Prosimo, vzemite tudi novo davčno navodilo, kadar si boste priskrbeli nove davčne obrazce.

Številke v davčnem navodilu se ujemajo s številkami davčnega obrazca, tako, da jim boste lahko lažje sledili.

Prosimo, ne prepisujte lanskega davčnega obrazca, saj bi tako kaj izpustili.

Conski (terenski) odbitek in davek na zdravstveno varstvo (Medicare).

Če živite v oddaljenem področju in ste zato upravičeni na odbitek davka, boste letos morali izpolniti obrazec 'Z'.

Nekaterim ljudem ni treba plačati zdravstvenega davka v celoti. Če mislite, da ta popust pripada tudi vam, vas prosimo, da vzamete tudi davčni obrazec 'M'.

Davčne obrazce in navodila za njihovo izpolnjevanje lahko dobite na pošti ali pa na davčnem uradu.

Obrazci so sedaj na razpolago na vsaki pošti in davčnem uradu.

SFORM13.204.66.SLOV

'PRISEGA OPOLNOČI'

V soboto 12. julija smo si v cerkveni dvorani našega verskega središča v Merrylandsu ogledali igro v štirih dejanjih z naslovom "Prisega opolnoči". Igra je po resničnih dogajanjih napisala Manica Komanova, režiralpa jo je gospa Ivanka Pohlen, ki je v tej igri že nastopala pred več kot 30 leti v domovini. Gospa Pohlen je imela veliko željo uprizoriti igro tudi v Sydneu ob 100. obletnici dogodkov, ki so prikazani v igri, kakor je imela željo tudi prvič prikazati igro na odru nove cerkvene dvorane.

V dvorani se nas je zbralokoli 250 in smo nestrpno čakali, da se zastor dvigne. Zaslišali smo glasbo in pred nami so zapestali cigani. Na levi strani odra smo zagledali ciganski šator in njihov ogenj in nad njim kotliček (zelo lepo prikazano), na desni pa pravo kmečko domačijo. S kulisami so imeli nekateri igralci ogromno dela in so tudi globoko segli v žepe, da so jih izdelali in moram jih pohvaliti, da so delo odlično opravili. Posebno smo bili vsi navdušeni, ko smo v tretjem dejanju videli celo čoln, ki "plove"...

Igra se dogaja v gorenjski vasi. Anka, lepa hči bogatega kmeta Požarja se zaljubi v cigana Marka, ki je pri njih nekaj časa za hlapca. Anka in Marko vesta, da njuna ljubezen nima prihodnosti, saj se Cigan, ki je tudi druge vere, ne more poročiti s hčerkogatega kmeta.

In čeravno je Marko priden pri delu in med mladino na vasi priljubljen, ker lepo igra na gosli in lepo pojde, se s ciganimi, ki so bili tisti čas v vasi, izgubi v neznanu. Tudi od ljubljene Anke se ne poslovi. Sad njune ljubezni je mali Albinček, ki ga je Anka rodila na skrivaj. Sredi noči

prinese otroka v košari na breg Save ter pokiče brodarja, starega Koritnika. Zaprosi ga, da jo z otrokom zapelje s čolnom na sredo reke, kjer ga zapriseže ter prosi: "Do svoje smrti ne smete izdati skrivnosti!"

"To je otrok moje sestrične iz mesta", mu reče, "ki je sad grešne ljubezni in starši ne smejo izvedeti za njen greh. Če boste lepo poskrbeli za otroka in če ne boste izdali skrivnosti, kje ste ga dobili, boste dobili lepo plačilo...."

Staremukoritniku se Ankina zgodba ne zdi čisto resnična, a molči in celo svoji ženi ne pove resnice kje in kako je dobil Albinčka. Obdržita ga, ker sama nista imela otrok in lepo skrbita zanj.

Ankin oče je umrl, ko je bilo Albinčku približno leto dni in kmetija potrebuje gospodarja, zato se Anka poroči s Pavlom, fantom iz vasi, ki pa je reven. Z raskošne ohceti, v lepi poročni obleki pride Anka z darovi obiskat na smrt bolnega brodarja in seveda svojega sinka. Za njo pride tudi Pavle, ki predlaga, da bi Albinčka vzela k sebi če stari Koritnik umre, saj bi Neža sama težko skrbela zanj in za svojo majhno kmetijo. Ko ostane Anka sama z brodarjem, mu pove resnico ter ga prosi odpuščanja in ga tudi odveže zaprisege.

Brodar umre in mali Albinček zraste v fanta ob Ankini in Pavlovi strani (njun zakon ni bil blagoslovjen z otroki). Ko je Albinčku devet let se v vas zopet vrnejo ciganji. Cigan Marko pride v Požarjevo hišo, kjer najde Anko poročeno in izve, da je Albinčak njun sin. Tudi Pavle izve, da je bil cigan prva ljubezen njegove žene, zato si razočaran vzame življenje.

Ni navada, da oseba, ki igro režira, v njej tudi igra, skrbi za izdelavo kostumov in igralce celo šminka. Gospa Pohlen, je navzlic bolehnosti in že kar tudi v cvetu let, vse to delo zmogla in ga opravila.

V vlogi stare ciganke Selme je tako prepričljivo prosjačila in prerokovala z dlani, ter tudi čisto spremenila glas, da tisti, ki jo osebno ne poznajo, gotovo niso uganili, da ista igralka tudi igra v vlogi stare potovke Lovrinke, ki njuha tobak, si obira uši, se prepira in kaže jezik. V obeh vlogah je bila originalna in prepričljiva in smo se ravno njej tudi najbolj nasmejali.

Anko je zelo ljubko zaigrala že tukaj rojena mladenka Marija Konda, ki je bila zelo mila in priscrna, v vlogi neveste pa na sploh "luštna".

V vlogi Požarja, premožnega kmeta, smo videli Franca Valenčiča; Meta, njegova žena je bila Anica Konda. Brodnika Koritnika je zelo dobro zaigral Dane Brkovec, ki smo ga že večkrat videli na oderskih deskah. Z igranjem ima gospod Brkovec veliko veselja in pravo igralsko žlico, kar se je dobro izkazalo tudi v vlogi umirajočega starčka v postelji.

Njegovo ženo Nežo je igrala gospa Tončka Stariha, v vlogi cigana Marka smo videli Damjana Fortuna, mali Albinček (dete) je bil Mathew Loon, dečka Albinčka pa je igral Peter Sušnik. V vlogi mladih deklet – ženjic smo videli Jožico Modrijančič, Judito Bavčar in Dorotejo Bavčar. V vlogi kmetov Mraka, Čižmana, Marinovca in Koširja smo videli Jožeta Košorok, Hinka Nell, Zvonka Velišček in Antona Vidmar. Fante na vasi so igrali Peter Šarkan, Hinko Nell in Zvonko Velišček. V vlogi Pavleta pa smo videli Hinka Nell.

Plesoča ciganka je bila Jožica Modrijančič, cigan, ki je igral na tamburin je bil Andrej Konda, cigan z violino je bila Margaret Hatežič, cigan s kitaro je bil Ian Makovec, cigan s pihalom pa je bila Margaret Grželj. Nevidni muzikanti za kulisami pa so bili: harmonikaš Martin Konda, klarinetist Franci Mramor in bobnar Andrej Konda.

Za ozvočenje in luči je skrbel Henry Stariha, za šminkanje igralcev pa Mirjam Stariha in Ivanka Pohlen. Šepetalka je bila Mirjam Sušnik.

Igro so se igralci učili in pripravljali tudi zahtevne kulise za vse scene več kot šest mesecev. Za njihov trud smo jih nagradili z mogočnim ploskanjem, kakor sta bili glavna igralka Marija Konda in režiserka Ivanka Pohlen tudi obdarjeni s šopki cvetja.

Igro bodo ponovili v soboto 9. avgusta v isti dvorani in upam, da si jo bodo ogledali tudi tisti rojaki, ki so prvo priliko zamudili.

V nedeljo 22. junija je v domovino odpotovala 16 letna Lolita ŽIŽEK iz Sydneys. Lolita se že od rane mladosti ukvarja s športom in je v atletiki vedno dosegala lepe uspehe. V svoji sobi ima vse polno športnih trofej na katere je upravičeno ponosna. Že nekaj časa je v atletski reprezentanci N.S.W.. Morda bomo prav kmalu v bližnji bodočnosti slišali, da je mlada Slovenka prva v teku čez ovire in bomo morda zanjo navijali na olimpijskih igrah.

Na povabilo Slovenske Izseljenske Matice je Lolita odpotovala v domovino svojih staršev, da se bo tam udeležila raznih športnih tekmovanj. Potovanje ji je omogočila Zveza slovenskih organizacij v N.S.W., katere bo tudi zastopala na že tradicionalnem izseljenskem pikniku v Škofji Loki.

O Loliti naj povem še to, da je učenka maturitetnega razreda slovenske dopolnilne šole in da lepo govori slovensko, kar ji bo zdaj, ko bo obiskala številne sorodnike v domovini prav prišlo. O njenih športnih rezultatih pa, ki jih bo dosegla bom poročala ko se Lolita vrne.

Lep pozdrav iz Sydneys od Danice Petrič

DIGGERS ! DIGGERS ! DIGGERS !

se slišijo vzkliki z vseh koncov nogometnega igrišča.

Sveda, saj ljudje imajo tudi pravi vzrok za vpitje. Slovenske barve jih že nekaj časa niso razočarale. Naše nogometno moštvo se drži prvega mesta na samem vrhu lestvice kot "pajanec plota"!

No trenutno smo cele dve točke v prednosti pred drugouvrščenim "Waverley Wandere". Za kako dolgo, sam bog ve.

Že drugi teden zapovrstjo ugotavljam, da fantje zmagujejo, a na zelo težak način. Vsi upamo, da lahko prinesejo prvo zmagovalno "zastavo" sezone na "Jadran". Saj si jo mogoče zvesti navijači bolj zaslužijo kot nekateri igrači. Pa pustimo "obiranje kosti" za trenutek in poglejmo v notranjost tekem in posameznikov:

Pričnimo s številko ena – vratarjem. Frank Krstina, le 18 let star mladenič, ki se trudi kolikor mu pač starost dovoljuje. Le če bi se več spočil preko sobotnih večerov bi bilo njegovo življenje 90ih minut na igrišču dosti lažje. Fant stoji skoraj 190 sm v višino in bi le z malo truda pobiral tiste visoke žoge še preden se najdejo v mreži.

Stanko Gregorič (2) in Pat Panunzzio (št. 3), oba v obrambi, pohajata ob zrak. Kot star pregovor pravi: Kar gre gor – mora priti nazaj! Le, da se v največ primerih ob vrneti na svoja določena mesta že prepozna, seveda z hitrim "kontranapadom" se nasprotnik pojavi v našem šestnajstmetrskem področju in od tam naprej pa "che serra - serra".

V sredinski ali half liniji imamo tri "skoraj že" stalne obrazbe. Branko Dunat (4) – tudi kapetan moštva, Robert Pizzo (5) in še Gunson (6). Tu naj le omenim to, da se vsi trije imajo zelo radi, se držijo tako skupaj, da kadar pride žoga do njih se prepričajo kdo od njih jo bo brčnil iz nevarne zone. Medtem pa jo igrači nasprotnika že z lakkoto pošljejo proti golu. Mora se pa priznati, da je Robert (5) prava inspiracija našim navijačem – saj se po mnogih napakah

sam sebe tako preklinja, da nam bo kmalu na igrišču samem potreben še spovednik. Toda njegovo solidno telo se je našlo kot živi žid že mnogim žogam na poti v gol. Branko zelo dobro obravnava žogo z glavo. Kar je hvalevredno, kajti nekateri drugi igrači le gledajo tisto "okroglo reč", da jim prileti sama na nogo. Kar se tiče Sama pa lahko pripomnim, da je tako tih na igrišču, da se včasih sploh ne ve, da je tam. Le, seveda njegovo ime je vpisano pod številko 6. A vtrenutkih, ko vsi drugi igrači zehajo po igrišču, ljudje napeto opazujejo driblanje slavnega Sama, ki grozi nasprotniku z žogo.

Da se o naših napadalcih sploh ne pogovarjam. Eugen Poklar (krilo), Doug Krickič (zveza), Toško Radoševič (center napad), Robert Rief (zveza) ter še Jason Mrdicka (krilo) in seveda zamenjave (napadalcne), Ivan Glavac, Michael Lesnak ter Colin Deoki (tudi trener) – vsi ti našteti so zvezde (posamezne seveda). Med tekmo pa so tako zavzeti s "pimpeljanjem", da skoraj pozabijo na ostalih deset igračev v moštvu. Moram pa iskreno reči, da se stvar sčasoma spreminja.

Fantje so začeli s podajanjem žoge (A to le pod pritiskom in to v primeru, ko je žoga že skoraj neuporabna). Le če bi pričeli s strelenjem iz daljine. Res, da izgleda lepo ko igrač pridribla do golmana in se žoga znajde v mreži. Toda to se zgodi samo enkrat na leto. Zato imamo tudi eno najslabših "goldiferenc". Saj trenutno dajemo 2–3 gola po tekmi, medtem, ko vsako drugo moštvo izmed prvih pet da povprečno 3 gole po tekmi.

Z odkritim priznanjem tudi pohvala Dragunu Krickiču, ki je v zadnjih par tekma odvzel sapo mnogim nasprotnikom s svojimi volleji in to tudi iz 30ih metrov daljave. Tu se bo še nekaj skuhalo.

Omeniti je trba tudi Joška Radoševiča, ki se na moje, in na začudenje vsakogar kar dobro obrača na igrišču.

Misljam, da je bil mogoče v štirih mesecih na petih treningih. Toda njegovo znanje in tehnika mu dovoljujeta dovolj svobode s preigravanjem. Tudi njegovi goli so precej izraziti. Zelo postaven možakar, le z več treninga bi lahko preigral vse, ki se mu nastavijo na poti proti golu.

A vseeno ni vse tako slabo kot ste čitali do sem. V enajstem kolu so Jadrančani gostovali pri Oakleigh Utd. in jih precej natolklj. Rezerve so si prinesle domov rezultat 8:3; a prvo moštvo se je še bolj utrdilo na prvem mestu z zmago 4:0.

V dvanajstem kolu so fantje gostovali pri visoko plasiranem Hawthorn Utd. in jih tudi premagali z 4:1, medtem ko so si rezerve tam zagotovile le eno točko.

Trinajsto kolo se je igralo v Diggers Rest-u, kjer nam je prišel v goste La Trobe. Z zelo dobrim začetkom, saj smo vodili 3:0, smo se komaj izmazali z zmago. Le časa je zmanjkal nasprotnik, da bi lahko izenačili. Končni rezultat je bil 3:2 v našo korist. Tudi v tem dvoboju so se izkazale rezerve z zmago 2:0, ki jih je popeljala dve točki bliže vrhu.

Uspešni za prvo moštvo v tej tekmi so bili Joško Radoševič, Dragan Krickič ter Robert Pizzo z enajstmetrovko. V rezervi se je izkazal Ivan Glavač ter Michael Lesnak. Tudi vrnitev Bogomirja Štibilja od Crvene zvezde (Central City) je bila prava poživitev za naše drugo moštvo.

Ko že govorim o poživitvi z Bogomirjem lahko rečem, da se je še bolje izkazal preteklo nedeljo, ko je za rezervo zatrezel mrežo kar trikrat. Kar tako dalje.

Rezultat Old Scotch : Diggers Rest je bil 1:3 (za drugo moštvo).

Ena najslabših dosedaj odigranih tekem prvega moštva je bila ravno tale, ki nas je stala dragocene točke za naprej. Kar lasje se mi ježijo, ko pomislim, da nam je uspelo odvzeti le eno točko moštву, ki je skoraj na dnu lestvice. Kaj še bo ko bomo čez naslednje tri tedne srečali Concorde, East Richmond, East Altona in Waverley Wanderers. To so seveda vsa moštva na vrhu lestvice.

Le z razliko, da je Diggers Rest popolnoma na vrhu.

Vse kar lahko storimo za fante v tem času je, da jim damo mnogo poguma za bodočnost. Tudi med vojno se je zmagovalo iz skoraj neverjetnih situacij.

TABELA PO PRVEM KOLU (6.7.86)

PRVO MOŠTVO	Točk:
Diggers Rest	9 1 2 28:14 19
Waverley Wanderers	7 3 2 38:17 17
East Alton	8 0 4 32:13 16
Hawthorn Utd.	7 1 4 44:30 15
La Trobe Uni.	7 1 4 30:22 15
East Richmond	6 0 5 31:28 12
Old Scotch	4 2 6 17:20 10
Concorde	4 2 6 19:26 10
Yarra Untd.	3 2 7 30:35 8
Oakleigh Untd.	3 2 7 24:35 8
Nth. Melbourne	0 0 11 7:60 0

RESERVE

East Altona	8 4 0 33:14 20
Waverley Wanderers	7 4 1 46:10 18
La Trobe Uni.	7 3 2 27:15 17
Diggers Rest	6 4 2 27:18 16
Hawthorn Utd.	6 2 3 37:25 14
Yarra Untd.	4 3 4 30:24 11
East Richmond	4 1 6 18:39 9
Old Scotch	3 2 7 15:24 8
Oakleigh Untd.	4 0 8 29:42 8
Concorde	1 4 7 23:36 6
Nth. Melbourne	0 1 10 3:41 1

Derry Maddison

Ivo Šimenc je postal že drugič evropski prvak v jadralnem letenju. Zmagal je na tekma 13. julija v Rietu, Italija. Tretji je bil Janez Stariha.

Paraplegiki iz vse Jugoslavije so imeli male olimpijske tekme v Ljubljani. Najboljša je bila Slovenija. Sledje ji Vojvodina, Hrvatska, BiH, Kosova, Makedonija in Srbija. Tekmovalo je 38 udeležencev iz vseh republik razen Črne gore.

Predstavljamo slovensko slikarsko in plesarsko podjetje

SUNSHINE PAINTING SERVICE PTY. LTD.

62-64 MONASH STREET, SUNSHINE, 3020
Tel. 311 1040, 312 1533

Lastnik: JIM KOROŠEC, Priv. 336 7171

Svoji k svojim !

REZULTATI MEDKLUBSKEGA TEKMOVANJA
z zračno puško, v Geelongu, 22. junija 1986, za prenosni pokal
SLOVENSKE LOVSKE ZVEZE V AVSTRALIJI

POSAMEZNIKI PROSTO:

1. J. Saitz	St. Albans	42 "	
2. P. Mukavec	S.D.M.	42 "	
3. M. Kontelj	L. Geelong	35 "	
4. Z. Beneta	M. Gubec	33 "	
5. V. Naranda	Mura	33 "	
6. E. Lagonder	Planica	27 "	

POSAMEZNIKI NASLON:

1. J. Krajcar	St. Albans	50	točk
2. P. Mukavec	S.D.M.	50 "	
3. M. Kontelj	L. Geelong	49 "	
4. E. Lagonder	Planica	48 "	
5. M. Vulin	M. Gubec	48 "	
6. I. Mutulin	Mura	47 "	

KLUBSKO PROSTO:

2. " Lovci Geelong	288	"
3. " S.D.M.	286	"
4. " Veseli lovci St. Alb.	286	"
5. " Mura	276	"
6. " Matija Gubec	251	"

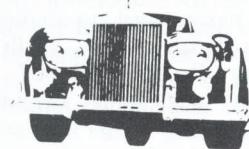
Društvi Matija Gubec in Mura sta sodelovali le na prijateljskem polju in ne za pokal. Naslednje in zadnje tekmovanje za leto 1986 se bo vršilo 30. avgusta na strelišču S.D.M.

TONE ZAGORC

AVIATION MOTORS

(Next Door to Westgate Motor Inn)

9 Aviation Road,
LAVERTON, 3028
Telefon: 369 1363

• Splošna avtomehanika

FOR COMPLETE CAR CARE SERVICES

- Dynamometer Tuning
- Distributor Analysis and Modification
- Computer Wheel Alignment and Front End Repairs
- Electronic Wheel Balance
- Discount Tyres
- All Types of Repairs

FREE QUOTES

• Športna puškarna

Prodaja Lovskega orožja in municije

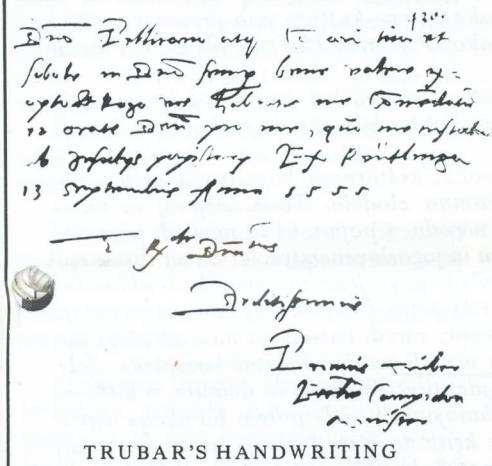
TRUBAR'S YEAR IN SLOVENIA

(Continued from page 1)

The Trubar family had been farmers and millers for generations and had quite good relations with their feudal lords, the counts Auersperg of Turjak. Probably due to their encouragement, young Primož was sent in his twelfth year to Reka (Fiume) to study for the Priesthood. In the next year (1521) he was sent to Salzburg and after a further two years he proceeded to Trst (Trieste), where he probably heard for the first time the ideas of the Reformation.

Bishop Bonomo of Trst (Trieste), had taken Trubar as his Chamberlain and at the same time was training him for his future vocation. Bishop Bonomo was a highly educated humanist and linguist. Most probably it was from him that Primož Trubar learned the importance of communicating with the ordinary people in their own language.

In the year 1527, although not yet ordained priest, Primož Trubar received from the Bishop Bonomo, the parish of Loka near Radeče. But the wish for higher education urged him to continue with his studies. He left his studies. He left his parish to his vicar and using part of the parish income he departed for Vienna, where he stayed till the great turkish siege. Then in 1530 he returned to Trst (Trieste) where the Bishop Bonomo ordained him a priest and sent him as his vicar to parish Laško near Zidani most.

TRUBAR'S HANDWRITING

It can be assumed that after all these studies and travels, Primož Trubar exceeded the intellectual level of an ordinary priest of these times. Besides having a considerable gift for speech-making and music; he also mastered the latin, italian and german languages.

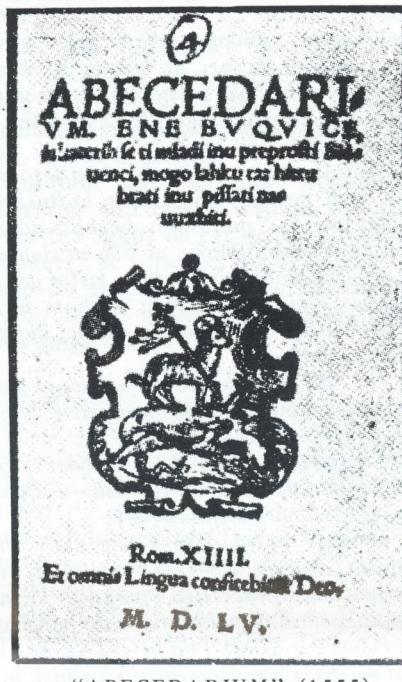
His leanings towards the ideas of protestantism first became evident in his preaching to parishioners in Laško, where he condemned most strongly the practices of indulgences and of building shrines, churches and monasteries in order to prevent various disasters.

The leaders of the new protestant church in Ljubljana evidently heard of his talents, and in 1535 they appointed him as preacher in the cathedral in Ljubljana. Encouraged by this new environment, he became more and more outspoken in his views. So much so that he had to leave Ljubljana for Trieste. Here he found welcome assistance from his old benefactor Bishop Bonomo, who appointed him as his personal chaplain and Slovenian preacher. With Bishop Bonomo, Trubar had found new opportunities to strengthen his reformist views. Although Bishop Bonomo never became a Protestant, he was very sympathetic to the teachings of Luther.

In 1542 Bishop Bonomo arranged with Bishop Kacianar from Ljubljana, for the return of Trubar to Ljubljana as a Kanon. When Bishop Kacianar died, who was also sympathetic to Lutheranism, he was succeeded by Bishop Urban Tkalc, who was quite a resolute anti-reformer. Under the threat of being put into prison, Trubar escaped into Germany in 1548, losing all of his property, including a very valuable collection of books.

First he went to Nuremberg, where his friends got him the position of a preacher in Rothenburg. Only now Trubar had officially joined the Protestant church.

The forced distance from his slovenian homeland had given him the idea to try to spread the protestant beliefs among Slovenians by the written word. And so here in Rothenburg the first Slovenian books were born. In the first booklet "Katechismus", Trubar collected the most used Slovenian liturgical texts and also some articles of polemics between the old and new church. In the second book "Abecedarium" he published instructions on how to write and read Slovenian. Both booklets were printed in the year 1551 in the printshop of Ulrich Morhart in Tubingen, Wurttemberg. In the "Katechismus" Trubar signed himself "Philopatridus Illiricus" (Patriot from Illiria). All expenses for the books were paid by himself.

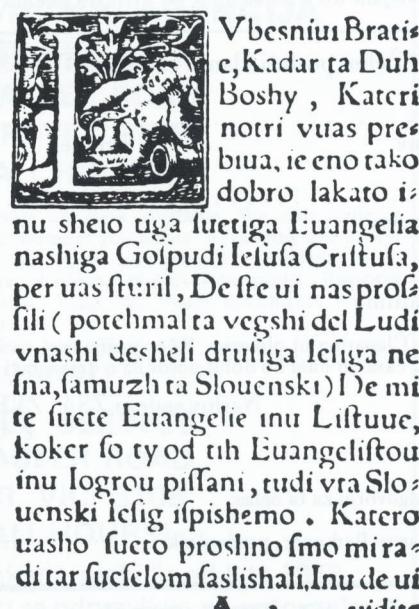

"ABECEDARIUM" (1555)

Soon after publishing the first books, Trubar became parish priest in Kampten near the border of Tyrol. He immediately started to plan more books. The translation of the New Testament was his next project and in 1555 he published "The Gospel of St Matthew" to which he added a new edition of "Katechismus" and "Abecedarium". In these books the Antiqua or roman script was used, and not the gothic script as before.

In the year 1557 he already had a new book completed "First part of

TEI PRAVI CERQVI
Boshy tiga Slouenskiga leiska,
Milost inu Myrod Buga ozhe-
ta skusi Iesusa Cristusa naš-
higa Ohranenica, pros-
fimo.

GOSPEL OF ST. MATTHEW (1555)

"the New Testament" with a Calendar and other texts. Two years later, in 1559, he published "Second part of the New Testament" with "Katechismus" in the Croatian language and together with a Register of all his publications to date.

The position of the protestants in the Carniola province of Slovenia had then become a little easier, so Trubar returned home where he was received with great enthusiasm by his fellow protestants. However, after 10 weeks he decided to go back to his printing works in Urach - Germany. Most probably he realised the importance of books and therefore he wanted to continue as a writer and publisher. But the conditions were not as he expected and in 1563 he again returned to Slovenia. Here he started to write the organisational statute for the Slovenian Protestant Church ("Cerkvena ordninga"). This Statute, in which he demanded that the Slovenian language be used in the liturgy, was printed in 1564 in Urach provoking resentment from within german speaking noblesse in Slovenia. The book was confiscated and Trubar had to go once again into exile. He settled first in Tubingen and then permanently in Derendingen in Wurttemberg.

But Trubar continued to write and publish books for his "dear Slovenian people" as he often said in his books. In 1566, "Ta celi psalter Davidov" was published together with the republishing of the "Abecedarium".

In Derendingen Trubar bought a house, where remarrying for the third time he settled permanently until his death. He visited his homeland once again with the intention of gathering information about Koran, but he only stayed a short time.

In the year 1567 he published four books: "Ta celi Katekismus" - which was printed in Slovenian and German, so that the readers had an opportunity to learn languages; - "Letters of St. Paul" ("Svetega Pavla listovi"); "Prayers and poetry against Turks" ("Ena duhovska pejsen zoper Turke") and the book of Church Hymns ("Eni psalmi, ta celi Katekismus inu pejsni").

For the next seven years, due to sickness and the lack of financial resources, Trubar didn't publish anything. Then his condition and circumstances improved and in 1574 he printed four booklets. Again a complete Katechismus and Psalms and Hymns. In 1575 another edition of Katechismus with the Explanations was published. This is one of the most interesting Slovenian books published in the 16th Century. In it Trubar mentions many of his personal views about the problems facing the humanity at that time.

His last book was published in 1582 under the title "Last part of the New Testament". This was his farewell to the Slovenian people, because he realized that due to old age and illness he would not be alive much longer.

In the Foreword of this book he writes: "This book and this Foreword I am leaving to you, my dear Slovenians, before I depart from this world, as I am

ALI POTUJETE ?

Odpri smo novo slovensko agencijo

"KOMPAS"

251 Church Street, Richmond
Telefon - 429 6069

Nudimo vam pot v domovino in po svetu po najnizjih cenah ter uredimo vse potrebne dokumente za pot ali v druge svrhe. Delamo tudi prevode iz tujih jezikov v angleščino ali obratno in vse potrebno. Na razpolago vam bosta poznavi dr. Koce in poznavni muzikant in balinar Aldo Furlan.

A.H. (052) 75 4478

Manager:
ALDO FURLAN

now 74 years old and have been a preacher for 52 years". Than he quotes all his books and says: "...they are not only read in the cities, where the schools exist, but despite Pope's ban they are also read with great delight and pleasure by the peasants and children in the villages".

But he hadn't quite stopped working. He still managed to translate Luther's "Postilla" and on his deathbed employed his two sons Primož and Felicijan, to have it published.

"POSTILLA" (1595)

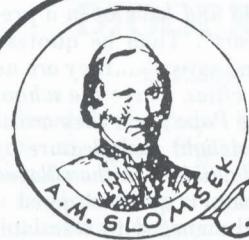
He died on the 28th of June 1586, and was buried in Derendingen with great honours, which were accorded to him by his protestant friends.

In the history of the Slovenian people Primož Trubar gained himself a very special position. Although his zeal as a religious reformer is important and was probably the motivation for his missionary endeavours, his main merit is in his literary work and in his love for his people. He recognized that it is possible to create from a language which till then had been neglected and used only by peasants, a literary language. Once he started, he continued with a great endurance despite all adversities. He was preparing and writing his books with such a love and determination that it is beyond doubt that he was just as much a writer as a reformer. He was a man of principles, and for his beliefs and the freedom of his expression he suffered exile and other deprivations.

As long as the Slovenian language exists, Primož Trubar will keep his unique position among the Slovenian writers, because through his efforts the Slovenian had received their first printed book in their own language, long before many other nationalities.

TRUBAR'S SEAL

ŽIVI NAJ SLOVENSKA BESEDA!

ZVEZA SLOVENSKE AKCIJE

Jožko Šavli

JE AKCIJA

Zveza slovenske akcije – ZSA – se je pojavila v času, ko morda še ni prepozno, da se zaustavi tok, čigar najvidnejši izraz so bila prosluta "skupna jedra" v Sloveniji, ki so pomenila nekakšno uradno zatrje slovenske kulture in jezika. In s tem tudi narodne osebnosti Slovencev.

Gre za pojav nekakšnega kulturnega centralizma, postopnega pojugoslovanjenja, uvajanja enotnega srbohrvaškega jezika, ki ni od včeraj. Toda v zadnjih letih je zavzel naravnost zaskrbljujoč obseg. Takšnega da je prišel povsem v nasprotje z določili slovenske ustave, ki določa za Slovenijo uradni jezik slovenščino, in tudi jugoslovanske ustave, ki zagotavlja vsem jugoslovenskim narodom enakopravnost.

Primeri kršenja teh ustavnih določil so postali tako številni, da jih ni mogoče na kratko našteti. Zapostavljanje slovenskega jezika je na dnevnem redu. Celo na razstavi slovenske knjige v bavarskem Munchenu so morali biti napisni poleg nemških in slovenskih še v srbohrvaščini, tako da v odnosih s tujino slovenščina ne bi veljala kot samostojen jezik. Ali pa primer predstavnice Ljubljanske banke, ki je po slovenskih društvin v ZR Nemčiji delila srbohrvaška vabila, da bi se navzoči poslužili storitev te banke. Na ugovore je nasramno ugovarjala, češ, da je to jugoslovanska banka.

Tuja tvardka je v Radovljici dogradila poslopje za računalniško šolo, v kateri je pouk v srbohrvaščini – če so vesti točne. Tvardka Iskra Delta v Novi Gorici spet računalniški center, v katerem je pouk v srbohrvaščini. Ljubljanska TV oddaja vsaj polovico svojega programa v srbohrvaščini in v njem tudi oddajo za otroke. Ugovori slovenskega občinstva niso zaledli. v Slovenskih šolah so pouk slovenskega jezika skrčili na goli dve uri na teden. Tako je danes večina slovenskega izobraženstva nesposobna slovenskega pisana.

Gre nedvomno za neke vrste zaroto centralističnih sil, ki hočejo pojugoslovanjenje. Zamisel pa nikakor ni nova in je tudi niso porodile omenjene sile danes. Stare je že kakih sto let, nastala je pod staro Avstrijo, ko se je slovensko izobraženstvo zagnalo v panslovanstvo in pojugoslovanstvo. Že takrat, torej pred prvo svetovno vojno, je nastala misel o "planinskih Hrvatih", kar naj bi bili Slovenci. Misel, da bodo Slovenci prej ali slej odrešeni v jugoslovanstvo, kakor so se izrazili na prvi seji kulturnega odseka slovenske vlade v Ljubljani leta 1918. Na drugi pa ugotovili, naj se za sedaj še ohrani slovenski jezik, češ da je to edini, ki ga slovenski ljudje razumejo. Na seji so bili prosotni takšni bardi kot Župančič, Ivan Grafenauer, Vladimir Levstik, Izidor Cankar in še kdo. Edino ljubljanski biolog Pavel Grošelj se je že od začetka zavzel za slovenstvo.

Izidor Cankar je proti razlogom, ki jih je navajal Grošelj, navajal gospodarske pomisleke. Za ohranitev slovenstva da so potrebni učni zavodi, knjižnice, galerije in druge institucije, za kar da je treba imeti veliko sredstev.

Tako kot danes, obenem pa Slovenija vendarle večino svojih sredstev, ki jih ustvarja, odvaja na jug. Za ta namen torej nikakor ni premajhna, le za ohranitev lastnega jezika, kulture, sploh naroda Slovencev, naj bi bila (?). In seveda za lasten tehnološki napredok, med katerega spada tudi računalništvo.

Če se spet povrnemu k začetkom jugoslovenarske zamisli, naj omenimo še mnenje srbskega politika Pašića, enega od arhitektov kraljevine SHS med prvo svetovno vojno. Iz njegovega poročila belgrajski vladni srečanju z ruskim carjem 20. prosinca 1914 sledi mdr.: ... "rekel sem mu (carju) tudi o Slovencih, ki da težijo k Srbohrvatom in da bodo privzeli srbohrvaški jezik, ker je njihovo narečje slabo in je že dolgo tega, odkar so izgubili svojo narodno samostojnost" ... (glej: M. Bogičević, Die austwartige Politik Serbiens, 1928).

Kdo je staremu Pašiću dal takšne podatke o Slovencih? Kakor smo videli iz enega od odstavkov pred tem, so bili to lahko le takratni slovenski politiki in politikanti, ki niso imeli nikake predstave o identiteti slovenskega naroda. Podlegli so bili nemškonacionalni gonji, ki je Slovencem odrekala lasten jezik, kulturo in zgodovino, in videli rešitev le v slovanstvu ter njegovim predstrazi jugoslovanstvu.

In to jugoslovanstvo je po prvi vojni tudi zazivel. V njem naj bi Slovenci predstavljali le eno od treh južnoslovenskih plemen. V bistvu je pri tem ostalo vse do danes, dasi se je izrazoslovje nekoliko popravilo. Slovenci se sedaj nazivamo sicer narod, ne več pleme, toda še vedno nas razglasajo za nezgodovinske, brez zgodovinske identitete. In seveda za južnoslovanski rod. Iz geografskega položaja so naredili kar zgodovinsko poreklo, kar pripadnost južnoslovanskemu rodu in krvi (Milko Kos, 1933).

IZ DOMA "KOROTANA"

Sredi letosnjega maja se je vršila v dvorani akademskega doma Korotan na Dunaju prisrčna slovesnost za 20-letnico obstoja tega doma, čigar ustanovitelj je p. Ivan Tomačič. Ob tej priložnosti je bila podeljena tudi prva nagrada iz Sklada za raziskovanje slovenske zgodovine, ki ga je isti ustanovil pred tremi leti.

Nagrado sta prejela skupno akademik Matej Bor in dr. Jožko Šavli, prvi za jezikovno študijo o jeziku Venetov z naslovom "Jezik, ki govori tudi današnjemu Slovencu", druga pa za zgodovinsko študijo "Veneti, naši davni predniki".

Nagrada je bila utemeljena s tem, da sta študiji obeh omenjenih izredno dopresni za slovensko preteklost in vprasanje slovenskih narodnih korenin. Lansko leto je namreč več mesecov trajala polemika z uradnimi zgodovinarji v Ljubljani, ki so iznesenim stališčem, da so bili Veneti (Sloveneti) predniki Slovencev, ostro nasprotovali.

Ob tej priložnosti je izšla tudi posebna številka Glasa Korotana (št. 11), v kateri p. Tomačič, rektor doma, povzema vso polemiko v zvezi z Venetim, medtem ko je dr. Šavli prispeval novo študijo o Knežjem kamnu, akademik Bor pa o venetskih napisih iz Negove (shranjeni na Dunaju) ter o imenu Slovenci-Vendi. In V. Mirt o slovenskih imenih za mesece, ki so stara in zasluzijo, da jih tudi danes uporabljam. Glas Korotana, bodisi ta kot prejšnje številke, se proti kakemu prispevku za stroške naroča na naslov: p. Ivan Tomačič, Albertgasse 48, A - 1080 Wien (Austria).

Dejstvo je, da se po zaslugu omenjenega sklada zgoodyna Slovencev na novo piše. In kakor kaže so imeli prav sta rejsi zgodovinarji, ki so menili, da smo bili Slovenci (Sloveni) na naših tleh že pred Rimljani in Kelti. V resnici nikoli nismo bili sužnji in hlapci, temveč priznan narod z lastnim izročilom in državnostjo.

POTREBNA

Zato naj bi stopitev v jugoslovanstvo pomenila le obnovitev tistega stanja, ki naj bi nekoč že tako ali tako obstajalo.

Poudarjanje tega stališča je že v predvojni SHS oz. kraljevini Jugoslaviji zagojavljalo kariero, iskanje slovenske identitete mimo tega pa je pomenilo zapostavljanje, kakor nam kaže primer zgodovinarja J. Mala in cirilmotidskega učenjaka Fr. Grivca. Držali so jih na obrobju, medtem ko se je na zgodovinskem oddelku na univerzi šopril unitarist, zgodovinar Lj. Hauptman in vztrajno pisaril o nenehnem zgodovinskem suženjstvu Slovencev, kar so zelo radi povzemali nemški zgodovinisci.

Dediščina, ki jo je nadaljeval njegov učenec, današnji vodilni ljubljanski zgodovinar Bogo Grafenauer, profesor Radočič, srbskega rodu, paje že od 1920 predaval na ljubljanski univerzi jugoslovansko zgodovino kar v srbohrvaščini. Predavanja v srbohrvaščini se tudi danes še vršijo na ljubljanski univerzi, ker slovenskih predavateljev "pač ni".

Iz vsega nakazanega je razvidno, da pri današnjem stanju ne gre za nekaj povsem novega, temveč za stvari, ki se bolj ali manj prikrito dogajajo že sto let. Zato je potrebno, da začnemo iskat, kje vse so tiste ponaredbe o Slovencih, njih jeziku, zgodovini in kulturi, na katere je v zadnjih sto letih gradil svojo raznarodovalno akcijo ne le nemški in italijanski nacionalizem, temveč tudi jugoslovanski centralizem in unitarizem, navadno zakrinkan s plaščem bratovstva, odrešitve pred germanstvom itd.

Podpisani sem se pred kakim letom lotil temeljnih raziskav o zgodovini Slovencev, njih narodni korenini in kulturi, odkriviš presenetljive stvari, ki nas navdajajo lahko samo s ponosom. Le kdo od slovenske javnosti si je kdaj predstavljal, da državnost Karantanije ni bila zrušena, temveč se je nadaljevala? Kdo je vedel, da je imela Karantanija tudi že lastni grb (črnega pantera)? Kdo si je predstavljal, da segamo Slovenci s svojim jezikom in kulturo v drugo tisočletje pred Kristusom, s praslovanske Slo-Venete? Ali pa, kaj pomeni slovenska kmečka kultura, z navadami in nageljnoma?

Ob bolj nadrobenem preučevanju slovenske izvirne kulture smo presenečeni nad tem, kar lahko odkrijemo, poleg imen kakor Prešeren, Plečnik, ali že J. Petelin (Gallus Carniolus) idr.

Presenečeni tudi, ko odkrijemo to pestrost slovenskih krajin, od Kranjske in Primorske ali Istre, do Koroške in Panonije. Toliko bogastva in različnosti, in vendar enoten narod Slovencev!

Rušenje in spodkopavanje vseh teh izročil, kulturnega bogastva, temeljev, na katerih obstaja slovenski narod, je nedvomno zlodelo. Toda, najprej moramo Slovenci sami razčistiti s pojmi o lastnem narodu, s pojmi, ki so nam jih popačile ideologije, od nemškutarstva do panslavizma in jugoslovenarstva.

Primerno bi bilo, da bi se ZSA ne usmerila le na ginjeno zavzemanje za ohranitev slovenstva, njegovega jezika, kulture in seveda petja. Primerno bi bilo, da se akcija usmeri tudi na odkrivanje vzrokov in namenov, zaradi katerih so nam ideologi ponaredili pojme o lastnem narodu in nam vcepili manjpreostrostni kompleks. Sele potem, ko razčistimo z uprašjanji o lastni identiteti, se rešimo dvomov o lastnem poreklu in njegovi upravičenosti, da ga ohranjamo – šele potem bo akcija uspešna. Oziroma, če upoštevamo tudi sedanje kritično stanje, akcija ne sme izgubiti izpred oči tudi razčiščenja pojmov o vrednotah, ki jih je ustvaril narod Slovencev. Tako da bomo njegovi pripadniki res prepričani, da branimo nekaj velikega, enkratnega.

Če dvomimo o smislu slovenstva, potem si že sami pišemo smrtno obsodbo, ki jo bo nasprotnik z veseljem izvršil. Saj ga dejansko sami pozivamo k temu!

OGLAS

Vsem slovenskim ustanovam po svetu in doma, kakor tudi vsem posameznikom, ki pripadajo slovenskemu narodu, kjerkoli se nahajajo.

Ustanovili smo ZVEZO SLOVENSKE AKCIJE za obrambo slovenskega jezika, za obstoj slovenskega naroda, za oživitev slovenske zavesti in za pravice, ki nam pripadajo kot slovenskemu narodu.

Naše geslo je: Živi na slovenska beseda!

Še nikoli v naši tisočletni zgodovini ni bil obstoj našega naroda tako ogrožen, kakor je danes. Po drugi strani pa še nikoli v zgodovini nismo imeli take priložnosti za medsebojno povezavo, kot jo imamo danes.

Zbiramo imena in priimek in zapisujemo naslove tistih, ki jim je mar za slovenstvo. Kdor je zato, naj se pridruži naši akciji. Ne ustanavljamo nobene politične stranke, ampak predlagamo, da se nam vse stranke pridružijo kot zainteresirane slovenske ustanove. Vsak Slovenec ali Slovenka, od Ljubljane do Washingtona, od Trsta do Buenos Airesa naj podpiše tole izjavo:

Želim postati član ZVEZE SLOVENSKE AKCIJE.

..... Ime Priimek

..... Naslov Telefon

..... Datum Podpis

Članarina ni obvezna. Kdor pošlje svoj naslov in 5 dolarjev Zvezi, postane njen plačujoči član. Od časa do časa bo dobil poročila o dejavnosti Zveze.

Naslov sedeža ZSA: ZVEZA SLOVENSKE AKCIJE

P. O. Box 153

Rydalmere, 2116, N.S.W., Australia.

Odgovorni za ta oglas:

Martin Berkopeč, predsednik

Ivan Kobal, tajnik

Ivan Sušanj, blagajnik

PODPRITE ZSA : VČLANITE SE !

(Advertisement - oglas)

Slovenija

OD MESECA DO MESECA

Slovenski duhovniki iz Benečije, ki v slovenskem življu na Beneškem ohranajo slovensko kulturo in jezik, so bili ob priliki kulturnih dnevov "Tam za goro", v Ljubljani gostje pri raznih vladnih predstavnikih in seveda tudi pri nadškofu dr. Šušterju. Povedali so s kakšnimi težavami se morajo spogledovati ker je raznarodovalni pritisk vedno hujši. Ti duhovniki so neprecenljive vrednosti s svojim kulturnim udejstvovanjem, saj izdajajo časopis "Dom" in knjige v slovenščini ter so ustanovitelji raznih slovenskih kulturnih društev. (LD 13/6).

Ob priliki tega obiska jih je sprejel tudi slovenski Metropolit, nadškof ljubljanski dr. Šuštar.

Kot piše ljubljanski mesečnik "Mladina" sta prav v času, ko so amerikanska letala bombardirala Libijo, bili zasidrani v splitskem pristanišču dve sovjetski vojni ladji, rušilec in fregata. Obe ladji sta oboroženi tudi tako, da lahko uporabljata nuklearno municijo. V Splitu sta ostali preko dva tedna na prijateljskem obisku. "Mladina" se sprašuje, kaj bi bilo ako bi prišlo do eksplozije nuklearne municije, naj bo to po nesreči ali po konfliktu s kako drugo državo.

Na seji predsedstva CK ZK Slovenije je bil v maju sprejet predlog projekta o objavi zgodovinskih dokumentov najvišjih organov ZK Slovenije po osvoboditvi.

Projekt je pripravila komisija za zgodovino ZK Slovenije, ki je večkrat v preteklosti ugotovila, da so bile najostrejše kritike deležna pravista stališča in oblike dela, o katerih je bilo najmanj znanega in o katerih dokumentov niso objavili. To je posebej veljalo za spore na primer v osvobodilni fronti, za sektašenje med komunisti, za likvidacije političnih nasprotnikov KP za časa vojne, za neargumentirane obsodbe na dachauskih procesih in podobno. Gradivo o teh temah je bilo sedaj nedostopno.

Komisija je tudi ugotovila, da so bile prepovedi pisanja o teh dogodkih neutemljene in škodljive.

Letošnja turistična sezona v Sloveniji in Jugoslaviji ne bo tako uspešna kot je bila rekordna lanskoletna. Prav tako je obisk tudi manjši v drugih evropskih turističnih državah.

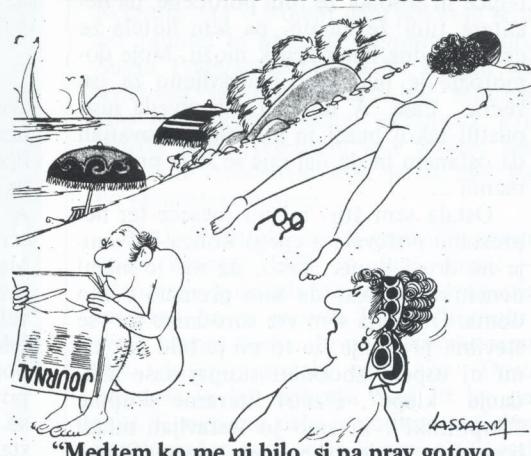
Stoletnico rojstva slovenskega letalskega pionirja Edvarda Rusjana, ki je bila 6. junija letos, bodo proslavili 13. in 14. septembra z dveurnim letalskim mitingom na Brniku.

Na Primorskem je vse več hiš, ki imajo v strehi ugrajeno napravo za izkorisčanje sončne topote.

Erjavčeve kočo na Vršiču, ki je 85 let stoji na višini 1515 m, nameravajo podreti in jo zamenjati z modernejšo zgradbo.

Zahodnoevropske države so odklonile prošnjo Jugoslavije za vstop v organizacijo zahodnoevropske industrije EUREKA.

SICER PA SO SLOVENCI NA ODDIHU

"Medtem ko me ni bilo, si pa privobral časopis, kaj ne?!"

VAŠA DOMAČA TURISTIČNA AGENCIJA DONVALE TRAVEL

1042/1044 DONCASTER ROAD,
EAST DONCASTER, VIC. 3109
TEL.: 842 5666 (ALL HOURS)

Obiščite našo pisarno ki ima lastni prostor za parkiranje. Po želji pridemo tudi na vaš dom. Z nasveti pri načrtovanju in pri urejevanju Vašega potovanja po Australiji ali preko morja (pri nabavi potnih listov, viz...) Vam je na uslugo:

Eric Ivan GREGORICH

DONVALE TRAVEL SERVICE
1042/1044 DONCASTER ROAD,
EAST DONCASTER, VIC. 3109
TEL.: 842 5666 (ALL HOURS)

Ime GREGORICH je med viktorijskimi rojaki že od leta 1952 dobro poznano in na uslugo vsem, ki se odpravljajo na potovanje

Private car park available. We also come to your home if you desire. Regarding any aspect of your travel requirements: Overseas, Interstate, Cruises, Hotels (Passports, Passport photos, Visas, all travel documents etc...) Contact:

K J E R M I Z I B E L T E K L A J E . . .

SPOMINI NA DACHAU

Prvikrat po letu 1945 so se v Ljubljani sestali še živeči nekdanji interniranci v Dachau, da si obude spomine na težke čase v taborišču in menda še teže v obdobju takozvanih Dachauskih procesov. Vsa ta leta do sedaj pa so se čutili odrinjene, polne razočaranj, zgubljene, saj jim je za njihov idealizem in prestano mučenje kaj slabu plačalo. Ne samo oni, ki so bili direktno obtoženi in obsojeni za časa Dachauskih procesov, tudi drugi so preživljali težke čase bojazni, sumničenj in obsojanja.

Danes so sicer rehabilitirani, toda prestanega v teh letih jim nihče ne more izbrisati, niti ne more kdo obudit mrtve in tako povrniti ženam može in otrokom očete.

Revija "Telex" je prinesla razgovore z nekaterimi udeleženci tega sestanka.

"Z ozirom na trpljenje, ki sem ga prestal v času dachauskih procesov, bi lahko z malo ironije dejal, da je bil Dachau hotel v primerjavi s tistim, kar smo morali prestati pri nas po osvoboditvi," je dejal Jože Marčan iz Ljubljane, ki je bil eden štirih dachauskih obsojencev, ki so prišli na srečanje.

Marčan je nadaljeval: "V Dachau smo zelo trpeli, toda to je bilo zavestno trpljenje. Borili smo se za svobodo in pošten socialist, zato smo vse skupaj lažje prenašali.

Ernest Krume, pravnik pa je povedal tale žalosten primer:

"Poznal sem obsojence na dachauskih procesih, še posebej Mirka Koširja, ki je bil strašno pošten človek in bi tudi v današnjem času znal razširjati našo kulturo. Osebno sem poznal tudi pisatelja Ludvika Mrzela, pa ing. Milana Stepišnika itd. Obtožba za gestapovca je bila cisto izmišljena stvar."

Franc Medja iz Kranja je rekel:

"Madež, da smo bili v Dachau nas je spremjal vsa leta. Imeli so nas za nezanesljive. Poznal sem obsojence na procesu, z Vlasto Kopačem sva bila dobra prijatelja... To so bili enkratni ljudje in človek ni mogel verjeti, da je do procesa lahko prišlo. Danes že poznamo, kako so potekale stvari in da je bil to ruski sistem, rekel pa je še naslednje: marsikaj se je že zvedelo in priznalo, toda za vse te procese so morale biti priče, ki so dajale sramotne izjave, s katerimi so pokopale te ljudi.

Tine Lavtar, je takole ocenil procese:

"Ob procesih sem vedel, da gre vse skupaj za "stolčke". Obsojeni so bili namreč zelo sposobni ljudje. Misil sem tudi, da nikomur ne gre za kramp. Mene, ki sem bil namreč delavec, so pustili pri miru. Dachauski procesi so bili čisto politični obračun."

Jože Marolt iz Ribnice je takole počel:

"S procesi smo postali vsi taboriščni sokrivi, soobojenci vseh, ki so bili na dachauskih procesih dejansko obsojeni. Z rehabilitacijo obsojenih v dachauskih procesih smo bili rehabilitirani mi vsi, kajti vsi smo štirideset let doživljali tisto odsodo. Danes lahko na ves glas rečemo, da smo bili v Dachau. Bili pa so časi, ko tega nisem upal povedati."

Kako neverjetno "vroc" sprejem je bil doma, po vrtniti z Dachau, je povedal Fedor Bevc iz Bohinja:

"Ko smo se vračali iz Dachaua, bilo je 6. junija 1945, in ko smo prišli v Trbiž, so Italijani obkrožili naše tovornjake in nam ponujali vino in čokolado. Pozdravljali so nas z besedami: "Živelno bratstvo, živel konec vojne!"

Kot poveljnik 21. tovornjaka, zadnje ga v transportu, sem prepovedal, da bi karkoli vzeli, češ da nas čaka na oni strani meje prava kmečka ohcit, da nas čakajo kot mučenike. Ko smo prišli na jugoslovansko stran, se je cela kolona ustavila in slišati je bilo vpitje: "Na juriš, na juriš!" Na nas so skočili vojaki jugoslovanske armade in nas začeli pretepati, češ da smo se prostovoljno javili Nemcem v Dachau, da nismo šli v partizane. To je bil sprejem v Jugoslaviji.

Kasneje so nas z vlakom odpeljali do Jesenic, kjer so hoteli dati ves transport v t.i. karanteno. No potem so se premislili in nas poslali do Kranja, kjer smo šli čez vse mesto do gimnazije, kjer je bila "baza".

Že naslednje jutro je prišel nek partizan s seznamom in ljudje, ki jih je poklical, so pobrali svoje stvari in odšli. Marsikoga med njimi nisem več videl."

To so besede, ki vržejo dogodek o katerih se toliko let ni smelo govoriti v novo luč. Nove generacije, če bodo nepristransko raziskovale "tabu" teme, bodo lahko odkrile še marsikatero danes težko razumljivo stališče in postopek.

ROJAKI, KI ŽELITE PRISTNIH KRANJSKIH ALI SLOVENSKIH PLANINSKIH KLOBAS IN DOMAČEGA PREKAJENEGA MESA . . .

OBRNITE SE NA SLOVENSKO PODJETJE

JOHN HOJNIK SMALLGOODS

PTY. LTD.

209–215 St. George's Road, North Fitzroy, 3068
Tel. 281 1777

Postreženi boste v domačem jeziku

Knjigo "Slovenians from the earliest times" lahko naročite tudi pri "Vestniku" na naslov P.O.Box 56, Rosanna, 3084, Victoria, Australia. Cena knjige je 20 dolarjev in poština 2 dolarja.

ROJAKI

ZA KUPOPRODAJO NEPREMIČNIN

(zemljišč, stanovanjskih hiš, trgovskih poslopij itd.)

se obrnite na poznano tvrdko

DOUGLAS KAY
REAL ESTATE

103 East Esplanade, St. Albans, 3021

kjer vam bo na uslugo

PETER KRICKIC
GENERALNI RAVNATELJ

Telefon v
uradnih urah:
366 1322
366 1822

Izven
uradnih ur:
336 3303

Danica Petrič

SPOMINI IZ STORŽKOVEGA DNEVNIKA

(7)

Čez tri dni sem se odpravila s prijateljico s. Michelangelo, ki v Sloveniji skrbi za bolnike in invalide, na Primorsko, na obisk svojih novih sorodnikov po moževi strani. A istočasno so oni odšli obiskat mene v Ljubljano in smo se zgrešili. Tako sem s s. Michelangelo odšla v staro Gorico na italijansko stran, kjer njene sestre oskrbujejo stare in onemogle v posebnem zavodu. Tam sem z njo ostala dva dni, saj kar nisva mogli končati obujat spominov na naša nekdanja dekliška srečanja in duhovne vaje, ki so jih organizirale Marijine sestre na Dobrovi. Obujali pa sva tudi spomine na najino sodelovanje pri poštnem predalu dobrote pri Ognjišču in sem se pozneje tudi srečala z urednikom Francetom Boletom, s katerim sva že mnogo let dobra prijatelja.

Iz Gorice sem z vlakom odšla v Trst k Jožetovi najmlajši sestri Elki, k njegovi najstarejši sestri Justi ter teti Angeli in stricu Karlu. Zelo lepo so me sprejeli, le mala nečaka Rudija in Ano (Pepino, kot jo je nagajivo klical njen očka Marino) sem našla bolna z ošpicami. Z novimi sorodniki smo si imeli veliko povedati ter vsi so bili žalostni, ker ni prišel tudi Jože. Bila sem teden dni med njimi in nato odšla na slovenski del Primorske v Vipavo oz na Slap k Jožetovi sestri Minki, kjer sem seveda tudi morala ostati nekaj dni ter nato nekaj dni tudi na Jožetovi domačiji, na Planini nad Ajdovščino. Tam je zdaj Jožetov starejši brat Karlo z družino, zelo napreden in uspešen kmet – vinogradnik. Prisostvovala sem prvemu Sv. obhajilu malega nečaka Andrejčka in bi-

la deležna lepega družinskega slavlja ter srečanj z mnogimi sorodniki.

Potem pa sem se vrnila k moji mami v Ljubljano in ugotovila, da me srce vleče nazaj k Jožetu v Avstralijo. Videla sem, da so tam vsi dobro, da so mnoge priateljice in sošolke že tudi poročene, da nekatere tudi že zibajo, pa sem hotela že čez tri tedne kar nazaj k možu. Moje domotožje je bilo tako ozdravljenzo za vse večne čase. A domači me seveda niso pustili takoj nazaj in mi celo prigovarjali da ostanem in da naj raje še Jože pride za meno ...

Ostala sem štiri in pol mesece ter neprestano potovala z enega konca Slovenije na drugi konec, tako, da me je mami nenehno kregala, da sem premalo z njo doma. Obiskala sem vse sorodnike ter vse številne priatelje, le to mi je bilo žal, da mi ni uspelo zbobnati skupaj naše nekdanje "klape", članov literarne skupine "Sopotniki", ki smo jo sestavljali mladi literati in študentje iz vseh koncev Slovenije. Na srečanje v hotelu Slon je prišla Marjana z Jesenic in moja draga priateljica mladih dni Bojana. Vsi drugi se niso odzvali, od mnogih pa sem pesmi in črtice brala v časopisih in revijah; eden je celo izdal samostojno zbirko ter sem bila vesela njihovega napredka in udejstvovanja na kulturnem polju.

A svojega obiska v domovini ne bom več opisovala, saj ste mnogi pred leti govorito brali moj popotni dnevnik, ki je dolgo izhajal v Vestniku. Le še to naj rečem,

da sem na svojo prvo obletnico poroke 18. maja 1975, ki smo jo v krogu sorodnikov praznovali na Slapu pod Cehom, pri Jožetovi sestri Minki, sklenila, da se cimpreje vrнем k možu. Da ga imam tako zelo rada in da ga zelo pogremšam, sem v domovini spoznala in začelo se mi je muditi v njegov objem.

Mami me je prosila, da naj ostanem do avgusta, ko praznuje svoj rojstni dan, pa nisem vzdržala, odpotovala sem sredi julija. Slovo na letališču je bilo zelo težko in ganljivo, kot so pač težka vsa slovesa ... A na letalu sem se hitro pomirila in spet sem imela družbo prijateljev iz Sydneja; Marto, Staneta in Miro. Še dobro se spominjam, da smo v Singapoure takrat na veliko kupovali električne stvari, ker so bile cenejše kot v Avstraliji ter mi je Stane posodil denar za kasetni radio aparat. Na potepanjih doma sem vse zapravila. In ko so mi cariniki v Sydneju zaračunali dve steklenici domačega žganja tudi nisem imela s čim plačati. Brez kovčka so spustili ven po denar k možu tako, da je srečanje z njim res bilo smešno, ko sem ga najprej prosila za tistih nekaj dolarjev in potem tekla nazaj po prtljago. Prinesel mi je lep šopek nageljčkov in ko smo se v družbi prijateljev peljali skozi Sydney, je bil čudovit sončen dan. Počutila sem se srečno, da sem spet doma, pri Jožetu. Od tistega dne naprej je Avstralija resnično postala moj dom. Domotožje po Sloveniji se ni nikoli več oglasilo.

AVSTRALSKA SLOVENKA TEKMUJE V POSTOJNI

Lolita Žižek, o kateri nam piše tudi Danica Petrič na strani 7 se je udeležila letošnjega atletskega prvenstva Slovenije, ki se je nedavno vršilo v Postojni. Nastopila je v teku na 100 metrov z ovirami in brez ovir. V obeh disciplinah je bila med najboljšimi, seveda izven konkurenčne.

Tamošnjim reporterjem je povedala, da sta oče in mati prišla iz Slovenije v Avstralijo pred 25 leti. Atletiko trenira pri klubu AK Reversby Workers v Sydneju.

Je rekorderka NSW na 90 m z ovirami in prvakinja med tekmovalkami starimi do 16 let v teku na 90 m. V teku na 100 m pa je bila tretja v Avstraliji. Njena ambicija pa je, da bi nastopila za Avstralijo na naslednjih olimpijskih igrah in na igrah Commonwealtha.

Odborniki Slovenskega Društva Sydney ob moji poroki na 18. maja 1974. Z leve na desno stoje: Frank Stare, Vlasta Klemenčič, Herman Šarkan, Lojze Kmetič, Vinko Kobal, Saša Lajovic, Dane Brkavec; sede: Lucijan Kos, Danica in Jože Petrič ter Albert Vene.

